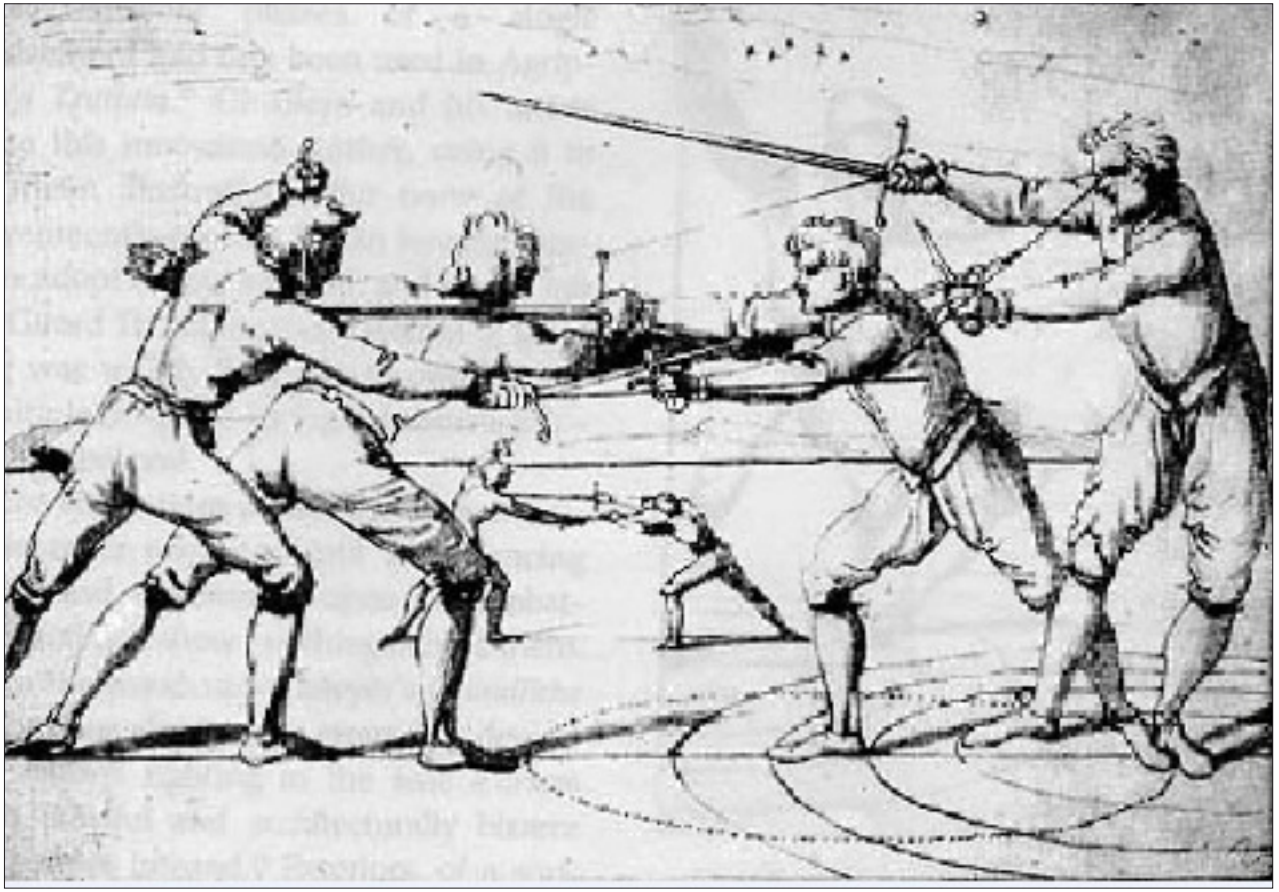

Многи мачевање изједначавају са умећем убијања због чега немају
разумевање за његово вежбање и учење.
Истина је, међутим супротна.
Права вештина у мачевању није противника мачем
убити већ одвратити,
обесхрабрити, зауставити, онеспособити, уразумити,
разоружати, савладати, ставити у безизлаз предаје, задивити га
мајсторством, намагарчити, засмејати или у најгорем случају, ако је
потпуна будала – ранити.
Убити мачем, дакле, није врхунац вештине већ знак неукости.
Ономе ко је достигао изврсност у мачевању,
јер за њега је питање мајсторске ЧАСТИ да у борби вештином
надигра тривијалност убијања, мач никад није у служби смрти.
Само онај ко не зна да мачује - ко не влада мачем већ мач влада њим,
у борби мора да убија. Зато сваки изврстан мачевалац,
јер зна да убити увек значи бити убијен
за прво правило борбе правим мачем увек има:
мач служи само за племениту одбрану па зато највећи рад и
пажњу у учењу вештине придаје обесхрабривању, разоружавању,
онеспособљавању или рањавању,
а не убијању противника.

Техника борбе ДАГОМ И РАПИРОМ

Када су у мачевању почели бодови да преузимају примат бакалер (мали штит) је избачен из употребе и замењен дагом - бодежом у левој руци. Ова врста борбе представља технички врхунац у мачевању уопште како по сложености, покретљивости, лепоти тако и ефикасности. Предност комбинације рапир-дага у односу на сва друга мачевалачка оружја је у томе што мачевалац може нанети истовремено погодак на две тачке, истовремено се бранити на два места и истовремено се бранити и наносити погодак. Ова симултаност у покретима оружјем даје сваку предност у односу на друга мачевалачка оружја. Једина опција у којој мачевалац наоружан рапиром и дагом може имати равноправног противника је уколико овај користи два кратка мача или дворучни мач на вишенаменски начин (види: техника борбе дворучним мачем).

Из свих наведених разлога савладавање технике мачевања рапир-дага је веома захтевно и тражи пуно времена, упорности, стрпљења и пажње, а пре свега добро и стручно вођење и увежбавање.

Већина мачевалаца кад савлада технику рапира доживљава учење даге као лако надограђивање већ познатог и савладаног. То, је међутим погрешно. Главни проблем није толико научити радње дагом (које су веома сличне радњама рапиром само другом руком) колико је проблем у томе што борба рапир-дага није просто сабирање истих радњи левом и десном руком (иста ствар само дуплирана) колико настанак сасвим треће технике, а што превазилази њихов пуки збир. Досезање тог трећег, новог је највећи проблем у савладавању технике мачевања дага-рапир.

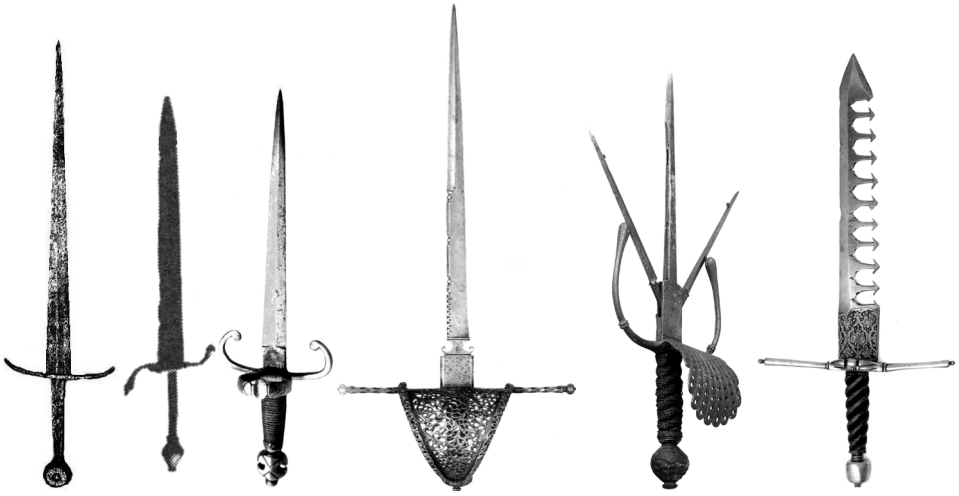
Постоји само један пут како се учи свака вештина, па и вештина мачевања, али различити су путници који њиме иду.

Зато сваки ученик треба да има своју стазу којом ће по том једном путу ићи на сопствени начин.

Познавање тих стаза је главно умеће сваког доброг учитеља - способност да води ученика једним путем преко много стаза и многим стазама истим путем, али тако да га бескомпромисно оставља да сваку стопу тог путовања прође без помоћи и ослонца - искључиво сопственим ногама.

Дага

Дага је врста бодежа намењена за борбу уз мач у другој руци. Има дужину сечива од минимално 25 цм., рукобран крстасти (најчешће са крацима повијеним у напред) или са заштитом шаке (као код рапира). Неке даге су намењене искључиво боду а неке (већина) има и оштрице са обе стране сечива. У почетку даге имају форму обичног бодежа са простом накрсницом а касније поједини модели добијају сложеније рукобране. Крајем 16. века се појављује расклопива дага код које се сечиво у тренутку борбе на притисак дугмета отвара у трокрако бодило. Сечиво код неких модела даге је до осе назубљено (као чешаљ) тако да може ухватити и фиксирати сечиво противниковог рапира.

Основни типови дага (прве четири) и расклопива трозуба дага и дага за хватање и везивање сечива противниковог мача

У почетку је дага дефанзивно оружје које служи само за парирање (замена за штит) и извођење бодова у клинчу. Од 16. века почиње да се користи и офанзивно – за напад или припрему напада.

Борба даīа-рапир, тūпична за цивилно мачевање 17. века (īравира дуела из 1627. īодине између īрофа Де Бутевила и маркиза Де Бурона и њихових секунданаūа одржан у сред бела дана у ценūру Париза на ūрīу Воīез)

Основи манипулације дагом и рапиром

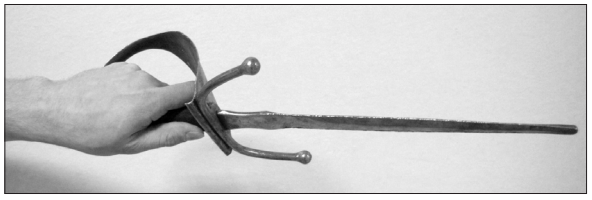
Дага се носи на десном боку или на левом боку али иза леђа. Прво се вади рапир десном руком а после тога левом руком дага. Борба се води из става и контрастава - равноправно техником нелинеарног кретања а груди се не искошавају превише тј. став раменима је више чеони.

Вађење даīе и рапира, Аīрūпа, 1604

Држање даге

Дага се држи левом руком (код дешњака) сечивом усмереном напред и у продужетку осе подлактице тако да је раван накрснице под углом од 90 степени у односу на осу палца (уколико дага има рукобран он покрива прсте шаке).

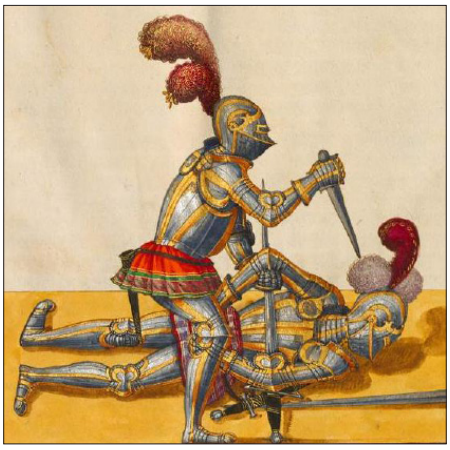

Држање даīе

Држање даге се, дакле разликује од држања бодежа. Бодеж се користио значајно у старом веку - посебно у Риму где је био део стандардне војне опреме („пугио“). Но у средњем веку његова употреба није имала већи значај и користиле су га углавном наоружане банде. Тек са 14 - 15. веком бодеж поново добија на значају.

Држање бодежа треба разликовати од држања даге - бодежа за леву руку. За разлику од даге бодеж се држи у десној руци (дешњак) и представља главно или помоћно оружје које се користи као главно тек кад се остане без главног оружја (мач, секира...). Дага се, међутим, увек користи левом руком (дешњаци) и у употреби је увек као помоћно оружје у борби уз мач. Дакле, док се бодеж користи у једноручној борби дага се користи у дворукој борби.

Држање бодежа са врхом на доле (палац на јабуци) се користило најчешће у средњем веку и то када се ово оружје држало у десној руци, а за потребе оклопне борбе. Тада, међутим, бодеж није био главно средство борбе (није служио за борбу) већ је био помоћно средство борбе (служио је за финализовање борбе - убијање противника који је савладан мачем или неким другим оружјем). У том случају требало је пробити оклоп или верижњачу а за шта се користио бодеж и начин држања који је омогућавао највећу снагу убода, при чему се често још додатно користио и притисак длана друге руке на јабуку бодежа.

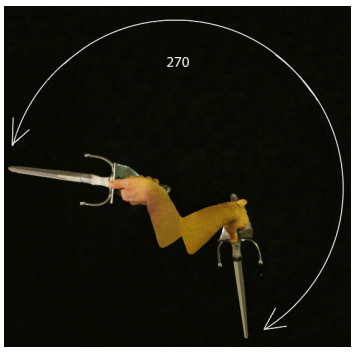

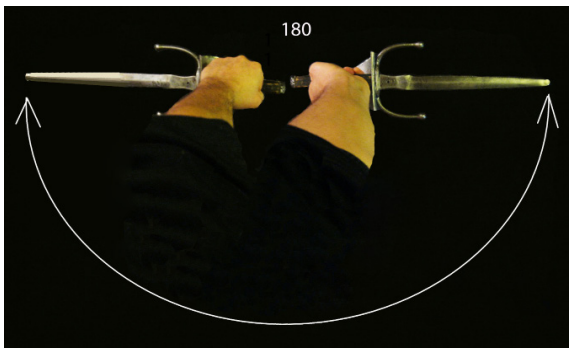
Држање бодежа у средњем веку са наменом пробијања оклопа савладаног противника и држање даге у 17. веку а са циљем парирања напада мача.

У периоду одбацивања оклопа (нови век) бодеж губи ову намену и постаје средство за непосредну борбу. Од тада се почиње држати углавном врхом на горе (палац усмерен према врху сечива) а када су одређене околности борбе захтевале он се окретао врхом на доле (палац на јабуци).

Кад је, међутим, реч о употреби бодежа не као главног оружја (у десној руци) већ као помоћног оружја (у левој руци) ситуација је другачија. Уколико се бодеж користи као дага - помоћни бодеж за леву руку, а мач употребљава десном руком основни начин држања који се само повремено и изузетно мења (кад се изводи посебне врсте бодова тј. када околности то диктирају) је врхом горе. Постоји више разлога за ово:

1. Код правилног начину држања сечиво је покретљивије и има такав угао ротације да у блоковима успешно покрива и горње и доње линије одбране (зоне тела), а што није случај код другог начина држања у коме сечиво покрива само доње линије одбране (зоне тела).

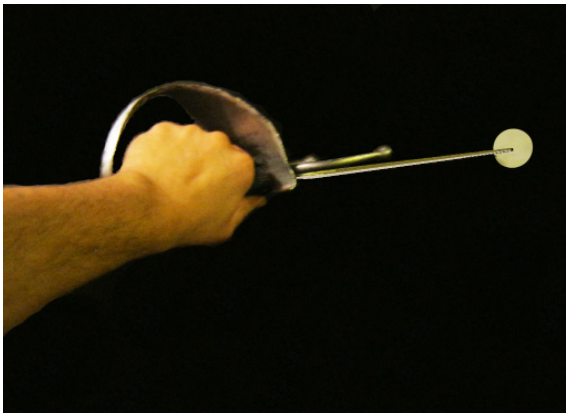

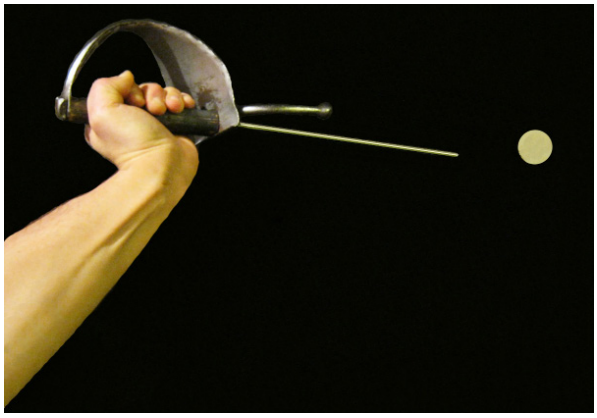

Први начин држања даге (врхом на горе) - кретање сечива покретима одбране покрива и горњу и доњу страну тела;други начин држања даге (врхом на доле) - кретање сечива покретима одбране покрива само доњу страну тела

2. Док се код првог начина држања могу изводити и бодови право и бодови са стране, одоздо и одозго код другог начина држања нема бодова право а бодови одоздо су лимитирани у извсним положајима.

3. Код првог начина држања даге (мали прст код јабуке) врх сечива је противнику ближи за ширину шаке тј. за толико ће пре врх дохватити циљ код оног ко држи бодеж на први начин него код оног ко га држи на други начин.

При истој удаљености шаке од мете код држања даге палцем у назад (врх доле) мета се не досежа бодом а код држања палцем у напред (врх горе) се досеже

4. Бодови који се наносе држањем бодежа врхом на горе су увек прецизнији јер је и покретљивост шаке у том положају већа.

5. Код другог начина држања даге хватањем њеног сечива руком знатно је лакше и мање опасно одузети дагу противнику него уколико је он држи на први начин.

6. Уколико се дага држи на први начин (врхом од себе) готово је немогуће самоповређивање које је често уколико се држи на други начин (тада је врх усмерен не у противника већ у оног ко држи дагу), а што се најчешће дешава код извођења бодова одозго који су промашили мету.

Положаји даге и рапира у гарду

Постоји низ комбинација положаја рапира и даге у гарду. У принципу се разликују основни гард и изведени гардови. Основни гард је најмање заморан и најчешће се користи а изведени гардови иако су заморнији пружају својим специфичностима низ могућности које нема основни гард. У основном гарду, кад је реч о **међусобној удаљености даге од рапира** накрснице оба

оружја су на међусобној удаљености ширине рамена а лактови су благо увучени ка унутра. Наведена правила не важе за изведене гардове.

Основни гард и неки од изведених гардова, Мароцо, 1568.

Кад је реч о **усмерењима рапира и даге** у гарду врхови оба оружја су или усмерени напред или је дага у позицији за бод а рапир у позицији за сечење тј. гардови могу бити бодно-бодни и бодно-секући. Дага се никад не држи у положају за сечење. Ово је положај уколико је реч о офанзивној тактици борбе пошто рапир може да се држи и у положајима припреме (позива) или одбране (блока).

Гард "сечење-бод", гард "бод-бод" и неисправни гард "сечење-бод" (дага се не држи у положају за сечење)

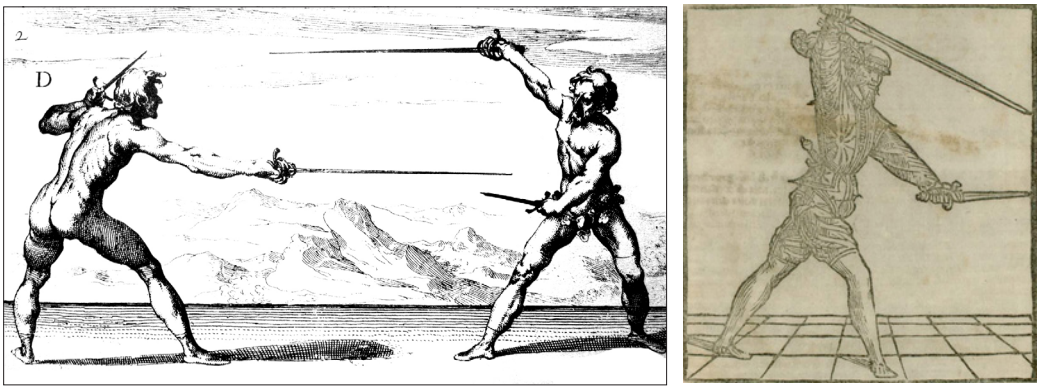
Када је реч о положајима даге и рапира по висини, они могу бити постављени на више начина:

1. Дага и рапир су на истој висини (код главе, код груди или код бокова)

Иста висина даге и рапира, Јакоб Сутор, 1612

2. Дага и рапир су на различитим висинама (дага код главе - рапир код груди; дага код главе - рапир код бока; дага код груди - рапир код главе... тј. лева рука је у једном положају а друга рука у другом).

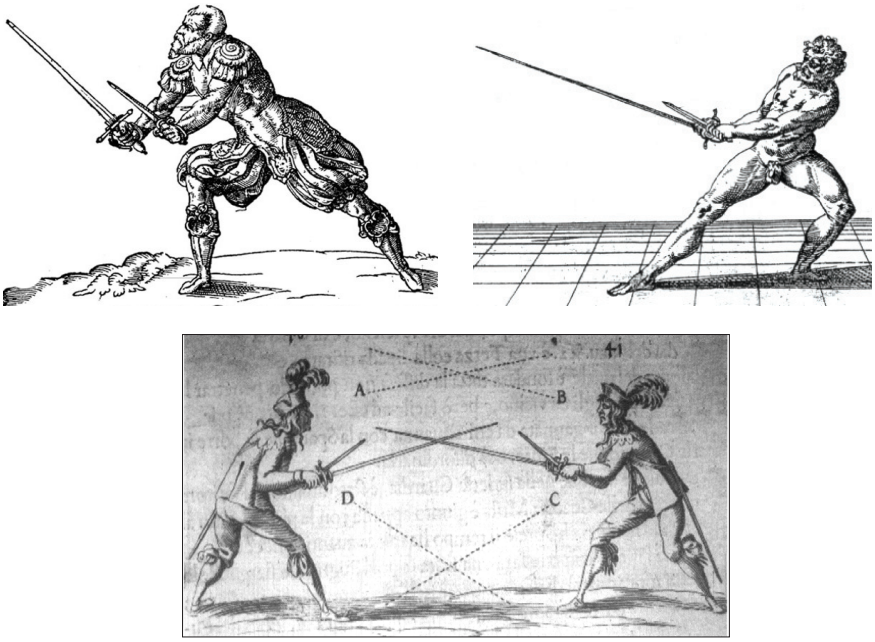

Различите висине даге и рапира, Капо Феро, 1610, Мароцо 1568

Стилови борбе

Постоје две основне и једна изведена техника (стил) употребе рапира и даге. Прва је **дефанзивна** и у њој дага првенствено служи за одбрану, друга је **офанзивна** код које дага има првенствено нападну или припремну функцију напада а трећа је **комбинована** и код ње дага се користи подједнако офанзивно колико и дефанзивно.

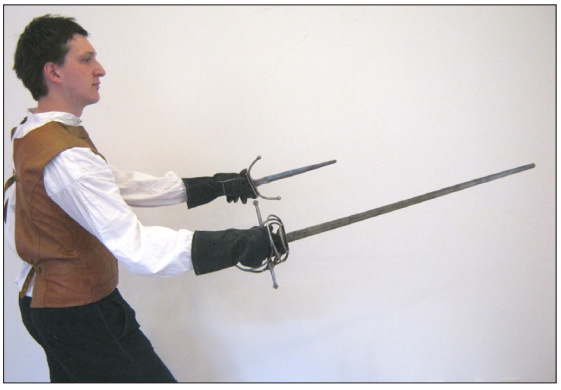
Дефанзивна техника. За њу је карактеристичан претежно дефанзиван гард. И дага и рапир су постављени полуофанзивно са лактовима благо увученим на унутра (лакат тежи лакту) тако да се шаке налазе на већој међусобној удаљености него лактови. Уколико се лактови држе шире (избачено) тада су лака мета за сечење рапиром. У овој техници, уколико се стоји у десном ставу рука са дагом, више је пружена напред и њена накрсница је паралелна са накрсницом рапира.

Положај даге и рапира у гарду код **дефанзивне школе***". Мајер 1570, Гиганти 1606 и Алфиери, 1640*

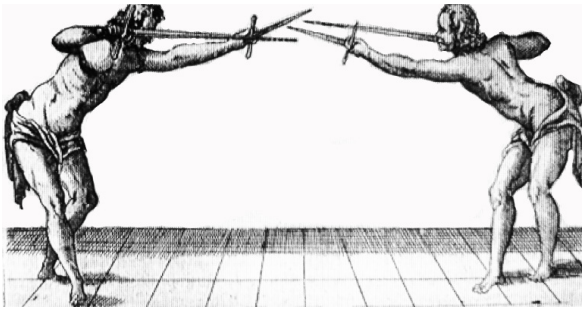
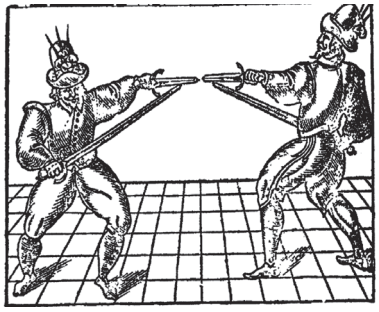
Уколико се стоји у контраставу рука са рапиром се помера у напред толико да његова гарда стоји паралелно са гардом даге. Дакле, дага и рапир су **поравнати гардама** (обе шаке су постављене паралелно и на истој удаљености од тела). Овај став је карактеристичан нпр. за Мајерову школу и користи се када је у борби дага претежно намењена дефанзиви. Изложени основни (стандардни) положај руку у овој школи користи **друга (офанзивна) техника** као положај за одмор и релаксацију.

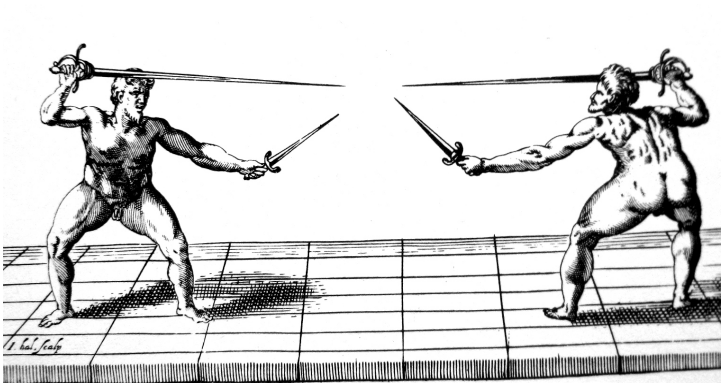

Дефанзивни īард

Офанзивна техника За њу је карактеристичан претежно офанзиван гард. Дага је постављена офанзивно тј. са пруженом руком напред док је рапир постављен гардом дефанзивно - повучен у назад.

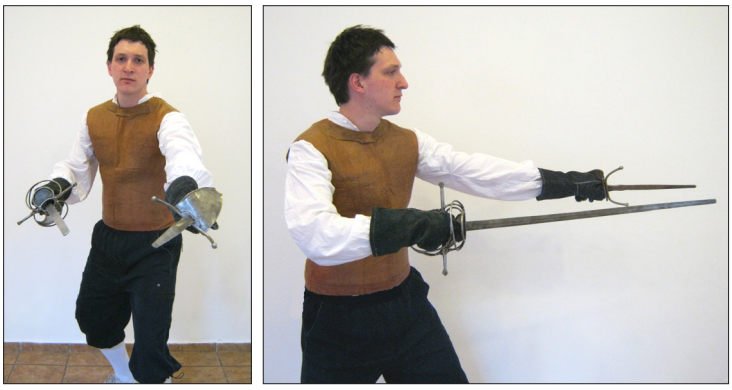

Положај даīе и рапира у сīаву **офанзивне школе**. *Себасīијан Хеслер, 130; Савиоло, 1595 и Тибо, 1628.*

Положај даīе и рапира у īарду **офанзивне технике**, *Фабрис, 1606.*

У овој техници,без обзира да ли се стоји у ставу или контраставу лева рука са дагом, увек је полупружена или пружена напред а рапир је повучен у назад толико да је његов врх поравнан са врхом даге.

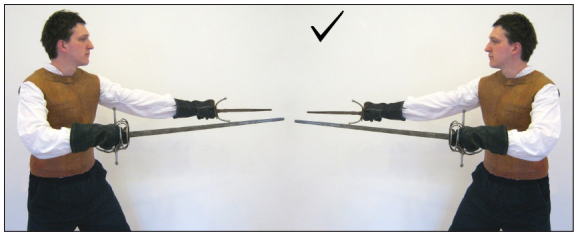
Дага која се држи на овај начин претежно служи за припрему напада тј. за хватање и вођење након чега следи радња рапиром. Рапир се најчешће држи у горњим или доњим положајима и више у припреми за бод него за сечење.

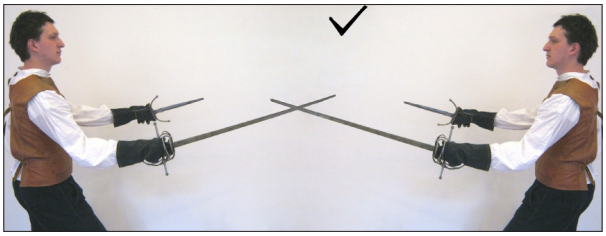

Офанзивни īард

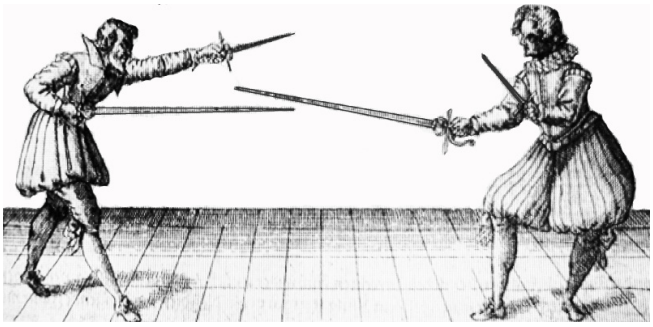
Дакле, дага и рапир се равнавају не по накрсницама већ **по врховима** који стоје паралелно и на истој удаљености од тела. На овај начин мачеваоци спречавају један другог да дагом опасно захвате и вежу рапир. Из изложеног се јасно види да се у овој техници дага користи офанзивно. Пошто је став офанзивне школе релативно напоран за обе руке мачеваоци често, кад изађу из дистанце користе став дефанзивне школе како би одморили руку са дагом (која је стално пружена) и руку са рапиром (која је стално згрчена).

Комбинована техника. Обе наведене технике имају своје предности и недостатке (офанзивна лако хвата али је угрожена рука са дагом, дефанзивна дагу не може да користи за напад...). Из тог разлога мачеваоци најчешће током борбе слободно комбинују гардове, а у зависности од тога шта се жели или на шта се противник изазива и позива.

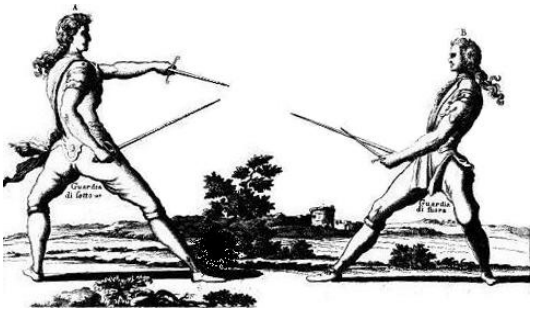

У овој техници је најризичнији комбиновани гард пошто је он подједнако опасан за оба актера. Онај са дагом напред лако хвата и напада али и лако бива нападнут рапиром на руку са дагом или му дага бива поклопљена властитим рапиром ако противник изведе затварање.

Борба офанзивноī (лево) и дефанзивноī (десно) īарда, Хеслер, 1630 и Ловино, 1580.

Кад је реч о **међусобној удаљености даге од рапира** накрснице оба оружја су у првој школи на међусобној удаљености ширине рамена док у другој на нешто већој

Постављање у дефанзивни īард када је ūротивник у офанзивном īарду, Алесандро, 1711.

Мачеваоци различитим гардовима по дубини и висини граде различите тактичке варијанте како би доведи противника у позицију из које могу лакше напасти или се одбранити. Слика доле-лево мачевалац десно је у дефанзивном гарду и припрема напад тако што мач офанзивно пружа напред. Овим покретом отвара следеће могућности: **прва** је да противника, који је у дефанзивном гарду, испровоцира на очекивани контранапад са покушајем хватања 10 дагом; **друга** је да (пошто пружа мач из X позиције) испровоцира противника на блок II дагом у коме ће он укрстити руке, а што нападача доводи у бољи положај за наставак напада (нпр. затварањем мачем); **трећа** је да мачевалац лево одреагује блоком II мачем при чему блокира руком своју дагу и тако се доведе у незгодан

Различите тактичке могућности офанзивног и дефанзивног гарда, Анђело, 1763.

Кретње ногама у борби дага-рапир

Кретње које се користе су нелинеарне тј. изводи се слободно кретање у свим правцима уз полуокрете и окрете. Борба је конципирана подједнако за наношење погодака из сударa и из пролаза (и то колико за сечење толико и за бод). Но, у овом типу мачевања чешћи су убоди од сечења пошто се дагом више боде него сече а рапиром се подједнако боде колико и сече. Ножни став је нешто шири и нема бојеву линију (видети „став" код Дворучног мача).

Употреба даге и рапира

Рапир се користи техником бодно-секућег једноручног мачевања подједнако за напад і одбрану. **Дага** се користи највише за одбрану - дефанзивно, нешто мање **полуофанзивно** - за припрему напада (хватање, фиксирање, вођење, разоружавање…), а најмање **офанзивно** - за напад **бодом**. У почетку је дага била задужена за радње на левој страни тела од колена а рапир за радње на десној страни тела и левој до колена. Касније нестаје специјализација намене па дага изводи одбране, нападе и остале радње подједнако са леве колико и са десне стране, такође и рапир.

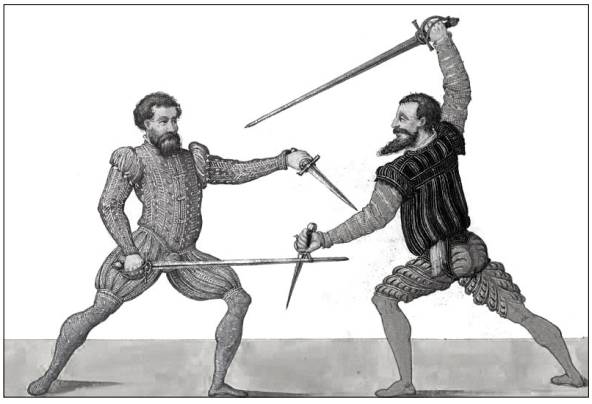
Дагом се се отпочиње напад само у четири случаја:

1) Са покушајем да се њеним сечивом или накрсницом ухвати, фиксира, уклони или води колегин рапир са циљем да се безбедно пласира сечење или убод рапиром

2) Након изведене одбране рапиром (кад је колегин рапир уклоњен) дагом се наноси бод или сечење.

3) Након акције рапиром по колегином рапиру (везивања, бацања, вођењаили батута) изводи се бод или сечење дагом.

4) Кад се изводи лажни напад дагом, а са циљем правог напада рапиром.

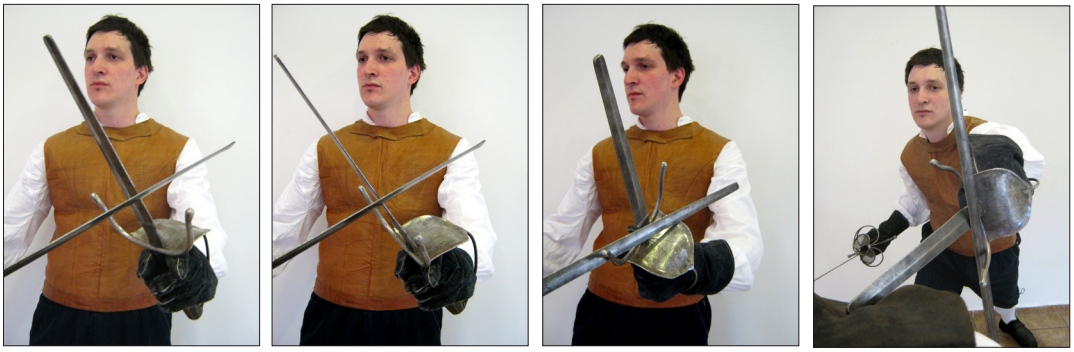

Напад са десне стране хватањем дагом (фиксирање рапира накрсницом) и финализацијом бодом рапиром - одговор леве стране: бод у подлактицу дагом. Паулус Хектор Меир, 1542.

Техника хватања (фиксирања) дагом

Дага најчешће има накрснице повијене у напред. Оваква форма омогућава да се током борбе сечиво колегиног рапира у тренутку одбране или напада, ухвати и чврсто стегне и фиксира („закључа“) једно кратко време.

Фиксирање дагом се изводи како у **нападу** тако и **из блока** на следећи начин: колега удара нпр. у наших 10 сати. Парирамо дагом са блоком X а затим у тренутку кад је колегино сечиво склизне низ сечиво наше даге до граничника дршке ротирамо шаку заједну са дагом у десно (+) смеру. Резултат ове ротације је да сечиво колегиног рапира бива стегнуто између сечива даге и њене накрснице која је повијена у напред. Ако се ова ротација изведе брзо и затезање чврсто колега свој рапир не може извући једно кратко време а што је сасвим довољно да му се пласира ударац или бод рапиром.

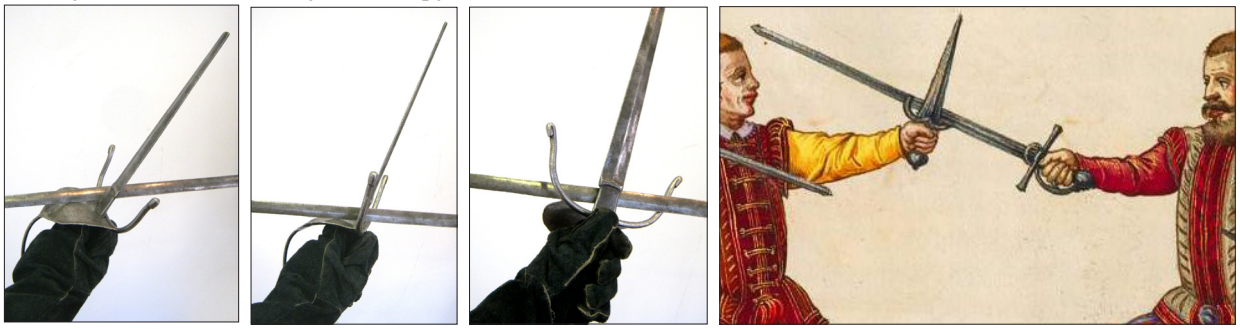

Блок дагом са фиксирањем и узврат бодом

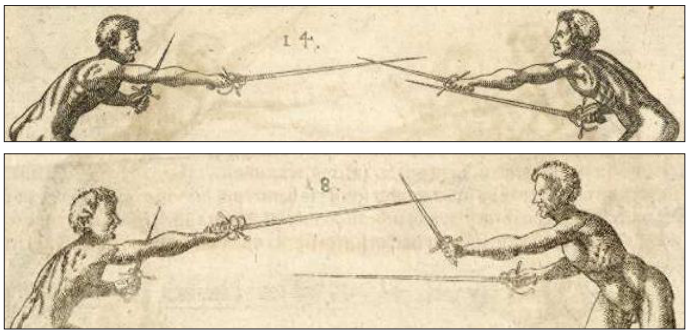
Фиксирање се може извести и у нападу а не само одбрани а ово је иначе основна радња у техници борбе која користи офанзивни гард даге. Кад се из напада (офанзивни гард) изводи хватање (кратки испад) противниковог рапира сечиво даге се из положаја врхом право мора поставити у положај врхом вертикално и тако извести стезање па тек након тога (ако је потребно) дага се усмерава врхом у противника (напад завршава искораком). Наиме, уколико дага веже колегин рапир могуће је из везивања у наставку извести и фиксирање.

Важно правило, које треба обавезно поштовати код фиксирања дагом, је да се закључавање (стезање) колегиног сечива увек изводи **на споља** тј. тако да стегнути врх колегиног рапира се не усмерава у себе већ ван себе и то:

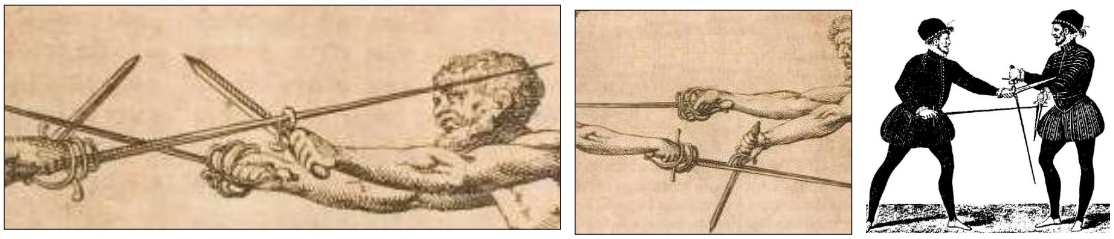
- Ако је врх даге усмерен горе а дага се налази у левим положајима ротација шаке за закључавање се изводи у (+) смеру.
- Ако је врх даге усмерен доле а дага се налази у левим положајима ротација шаке за закључавање се изводи у (+) смеру.
- Ако је врх даге усмерен горе а дага се налази десним положајима ротација шаке за закључавање се изводи у (+) смеру.
- Ако је врх даге усмерен доле а дага се налази у левим положајима ротација шаке за закључавање се изводи у (+) смеру.

Ротација шаке у (+) смеру за фиксирање дагом када је дага у левом положају врхом горе

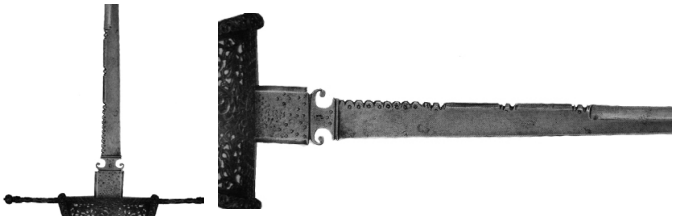

Сл.1 - контакт дагом рапира;
Сл.2 - постављање даге врхом на горе;
Сл.3 - стезање („закључавање“) накрсницом;
Сл.4 - бод рапиром из закључаног и склоњеног противниковог рапира; напад бодом дагом из закључаног рапира уз истовремени напад рапиром, Ловино.

Техника хватања и стезања дагом

Пошто хватање дагом помоћу накрсница повијених у напред захтева умешност и увежбаност средином 17. века појављују се даге са назубљеном оштрицом и разним врстама профила који спечавају да током блока нападачево сечиво рапира склизне низ оштрицу даге и омогућавају да у том положају буде на кратко задржано и везано.

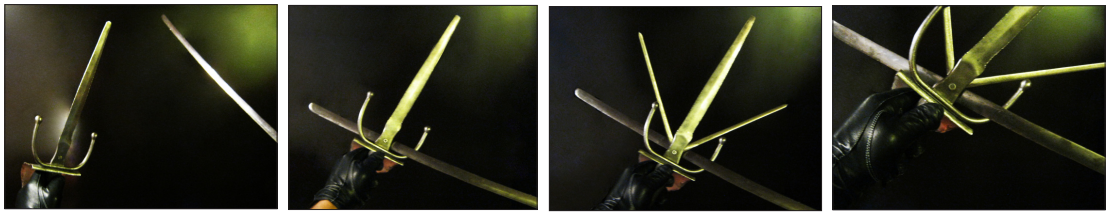
Назубљено сечиво даге са деловима за хватање и задржавање сечива нападача приликом блока

Ово решење се, међутим, није показало довољно ефикасним па су се појавиле даге са **расклопивим сечивом** и **„чешаљ“ сечивом**. Код првог типа даге се притиском на дугме сечиво отвара у трозубац уз помоћ којег је веома лако ухватити, стегнути и на кратко везати колегино сечиво. Постоје два начина употребе **расклопиве даге**. Код **првог начина** се непосредно пре блока (блок се изводи врхом према сечиву нападача) отвара сечиво и изводи блок са отвореним трозупцем. Након тога се ротацијом шаке у лево или десно везује и фиксира колегино сечиво.

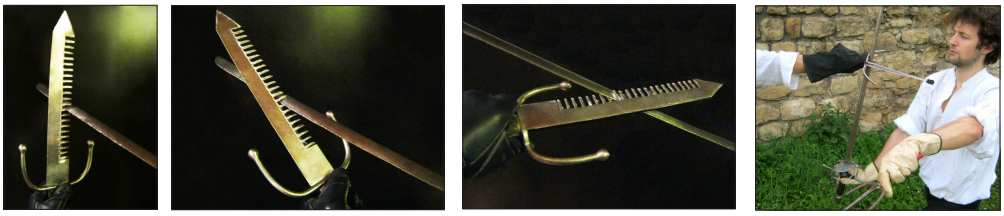
Први начин употребе расклопиве даге за хватање и стезање (између сечива и крака даге)

Код **другог начина** се дагом изводи прво блок (стандардно) па кад је нападачево сечиво мача склизнуло до рукобрана даге активира се отварање сечива. На овај начин је нападачево сечиво ухваћено између једног крака накрснице даге и крака сечива који се отворио ка њој.

Други начин употребе отварајуће даге за хватање и стезање (између накрснице и крака даге)

Даге са **„чешаљ“ сечивом с**у наводно имале функцију да ломе мач нападача па су још зване и „мачоломци“. Но, поломити сечиво чак и средње тешког рапира на овај начин није било могуће. То би се могло извести на лаком рапиру или шпади али ухватити дагом овако лако покретљива сечива тражи више среће него умећа. Зато је и крајем 17. века, када су у употреби били претежно лаки мачеви, дага избачена из употребе као. Тип даге „чешаљ“, дакле, је имао првенствено намену да у блоку ухвати, срегне, фиксира и задржи нападачево сечиво. Ова акција се изводи тако што након блока врх даге води у назад или у напред.

Блок „чешаљ“дагом са хватање зупцима и стезање нападачевог сецива вођењем врха у назад и вођењем врха у напред; бод дагом из акције хватања противниковог рапира.

Радње након хватања дагом

Када се дагом ухвати колегин рапир изводи се његово везивање (држање-блокирање) у том положају или **вођење**. Вођење ухваћеног рапира дагом се у обе школе изводи у правцу или **отварања колеге** (колегин рапир се води на супротну страну од његове даге) или **затварањем колеге** (колегин рапир се води на исту страну на којој се налази његова дага).

Хватање у борби рапир-дага се може изводити и рапиром и тада се хвата колегин рапир и завршава отварањем или блокирањем. Рапиром се не хвата дага већ се изводи одмах акција блокирања даге (види ниже).

Координација радњи даге и рапира

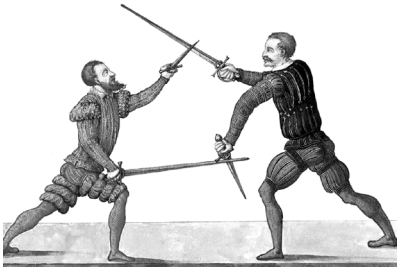
- Кад је рапир офанзиван (изводи напад) дага је дефанзивна (изводи одбрану).
- Кад је рапир дефанзиван (извео је одбрану) дага је офанзивна (изводи напад као узврат).

Став са рапиром у одбрани а офанзивном дагом и став са дагом у одбрани а офанзивним рапиром (дага се не поставља никад офанзивно за напад)

- Дага и рапир истовремено су офанзивни (напада се у истом тренутку и дагом која хвата, фиксира или боде и рапиром којим се сече или боде).
- Дага и рапир истовремено су дефанзивни (и дага и рапир изводе у истом тренутку одбрамбену радњу).

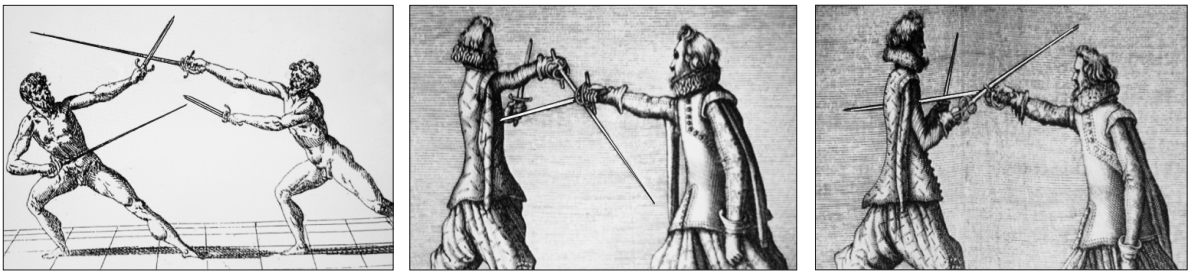

*Дага и рапир у **симултано офанзивном положају:** мачевалац десно у нападу хвата дагом противников рапир и истовремено сече својим рапиром, Меир, 1542; Дага и рапир у **симултаној** одбрани (блоку)*

Напад у борби рапиром и дагом

Постоји више техника употребе даге и рапира у нападу:

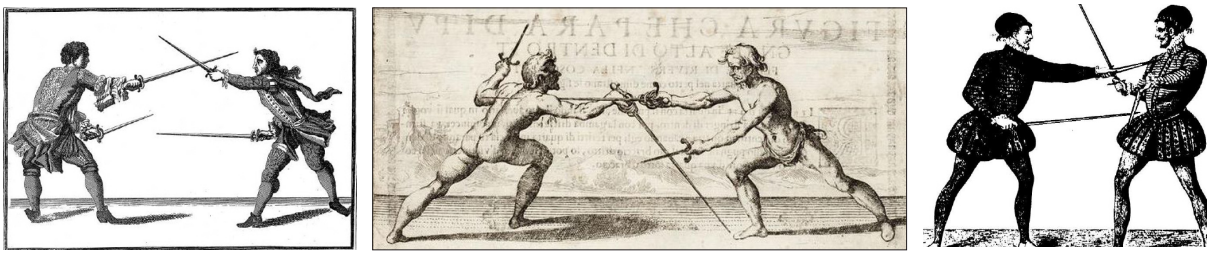
1. **Техника директног напада** – нападач директно напада отворену тачку на противнику или маневарским кретањем покушава да дође из пролаза у положај у коме је колега отворен и пласира му сечење или бод рапиром. Најбоља тактика за директни напад бодом је напад из маневарског кретања са десне стране противника а на његову десну бочну страну или са његове десне стране а између његове даге и рапира. У оба случаја је тада противнику теже да користи своју дагу за одбрану. Овде се често користи и напад на руку са дагом. Ово је најтежа техника.

Директни напад сечењем, Гиганти, 1606 и директни напади бодом, Тибо, 1628.

2. Техника индиректног напада. У овој техници нападач изводи радње дагом или рапиром (симултано или суксцесивно) које имају за циљ да поставе противников рапир или дагу, зависно од његовог гарда, у положај у коме они више не сметају нападу. Ово је најчешћа техника и код ње се користе следеће радње: хватања, вођења, преноси, бацања, батуте и бацања како би се извело отварање, затварање или полуга након којих следи одмах или завршница бодом дагом или преузимање дагом а завршница сечењем или бодом рапиром.

У **техници отварања** за **офанзивну** школу напад почиње хватањем **дагом** и склањањем колегиног рапира на горе, доле... што даље од његове даге након чега следи завршница директним нападом рапиром или дагом, или преузимање рапиром а завршница дагом.

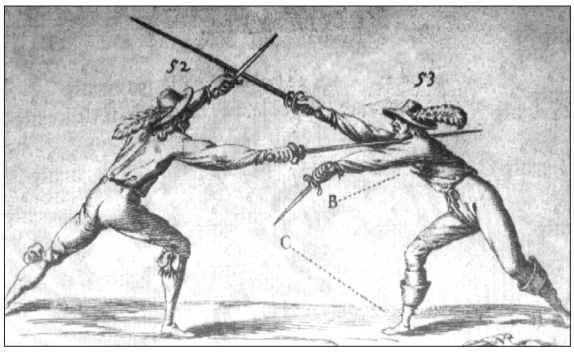
Напад у офанзивној школи: хватање дагом противникової рапира и његово уклањање на горе, горе-лево или на доле како би се извео бод рапиром или директно бод дагом; АНОНИМУС 1700,; отварање дагом и бод рапиром , Капо Феро, 1619,; бод дагом из хватања и склањања противникової рапира на горе, Ловино

У техници отварања за дефанзивну школу напад почиње хватањем рапиром противниковог рапира и његовим склањањем на горе или на доле одвођењем на супротну страну од његове даге како би се у наставку акције нанео бод дагом, и то најчешће у руку којом противник држи рапир.

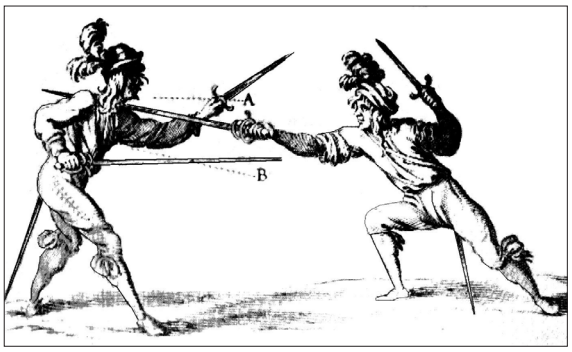

Напад у дефанзивној школи: хватање рапира рапиром са циљем отварања противника на горе или на доле и финализација бода дагом, Капо Феро, 1610.

У борби рапир-дага техником отварања се рапиром често изводе индиректни бесконтактни напади варком оружјем на одбрану колегине даге. Наиме, пошто је дага кратка она нема две зоне одбране па уколико се нападне рапиром на зону даге добро изведеном варком погодак рапиром је готово известан. Ова врста напада се обично изводи након предходног хватања колегиног рапира дагом.

Варка рапиром на дагу. Мачевалац десно је пошао да одбрани дагом напад рапира доле који је након промене правца завршио горе. Алфиери, 1640.

Варка рапиром на дагу (мачевалац десно), Алфиери, 1640.

Приликом извођења напада у офанзивној техници дагом се напада подједнако колегин рапир и дага, када је реч о дефанзивној техници дага увек и једино напада рапир.

3. **Техника затварања** - нападач изводи радње дагом и рапиром (симултано или суксцесивно) које имају за циљ да разбију гард колеге његовим затварањем (постављење рапиром или дагом колегиног оружја у положај уз његово тело). Затварања се изводе из напада или узврата (рипосте). Код офанзивног гарда затварање се изводи дагом, а код дефанзивног гарда изводи се рапиром. Постоје две врсте затварања:

1. Просто затварање: дагом или рапиром (једним оружјем) се хвата и затвара (блокира)само једно од оружја колеге.

Просто затварање (изводи мачевалац десно)*: хватање дагом са затварањем колеге на десно-доле и напад сечењем рапиром*

2. Сложено затварање: дагом или рапиром (једним оружјем) се хватају и затварају оба колегина оружја чиме је он онемогућен да се брани. Ово је често кориштена техника али захтева добру увежбаност и промишљеност радњи.

У техници сложеног затварања постоје две врсте напада:

а)Затварање рапиром (остаје дага слободна за завршни погодак).

б) Затварање дагом (остаје рапир слободан за завршни погодак).

Без обзира да ли је реч о сложеном затварању рапиром или сложеном затварању дагом они се јављају у две форме: као **паралелно** и као **укрштено** затварање. И једно и друго се изводе као затварање одозго, (противникова оба оружја се потискују на доле), и затварање одоздо (оба противникова оружја се потискују на горе, и затварање у страну (оба противникова оружја се потискују у страну).

Код **затварања одозго** (противникова дага и мач се потискују на доле) погоци слободним оружјем се наносе горе. Код **затварања одоздо** (противникова дага и мач се потискују на горе) погоци слободним оружјем се наносе **доле**. Код **затварања у страну** напад се изводи на супротну страну од оне на којој се налазе блокирана оружја нападнутог.

У развијенијој техници затварање се често изводи и као варка: пође се у затварање одозго па уколико нападнути извуче своју дагу да брани горњи сектор нападач акцију завршава затварањем одоздо и поготком у доњи сектор. И обратно уколико се напад отпочне затварањем одоздо.

Тактички, затварање се може извести само на два начина: директно - нападач сам хвата и затвара противника и индиректно - нападач хвата једно оружје противника а другим изводи напад у неку тачку на њему тако да се он својом одбраном сам доведе у згодан положај за затварање које следи у наставку акције.

Сложено паралелно затварање рапиром

У овом случају се рапиром хватају и затварају (блокирају) истовремено оба оружја колеге. **Прва варијанта** - „рапир на дагу“. Нападач сечивом рапира (бодом или сечењем) изводи напад на дагу па кад нападнути изведе блок дагом тада се наставља напад балчаком на његов рапир (нападнути се тада брани и рапиром) чиме се оба оружја нападнутог блокирају у одбрани. Уколико је нападнути на напад на дагу одговорио блоком рапиром тада се балчаком наставља напад и блокирање његове даге.

Сложено паралелно затварање рапиром на горе из напада „рапир на дагу“

Друга варијанта. „Рапир на рапир“. Нападач рапиром напада на противников рапир (бодом или сечењем) па кад нападнути изведе блок рапиром тада се наставља напад балчаком на његову дагу чиме се оба оружја нападнутог блокирају у одбрани.

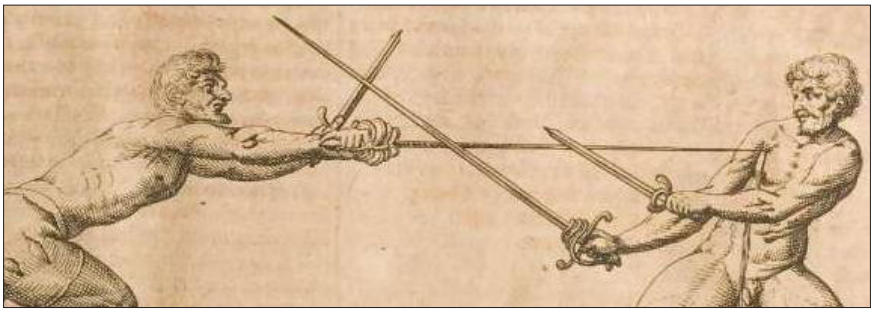

Паралелно затварање рапиром: сл. 1 - хватање рапира рапиром; сл.2 - напад балчаком на главу; сл.3 - нападнути дагом блокира напад балчаком при чему истовремено својим рапиром и даље мора блокирати сечиво рапира нападача.

Сложено паралелно затварање рапиром на горе из напада „рапир на рапир“

Сложено затварање рапиром не мора увек завршити бодом дагом већ може завршити и бодом рапиром. Наиме, уколико се почетно сечење извело јако или се извео бод уз јако опозиционирање тако да је рапир нападнутог прешао на страну даге може се извести одмах бод рапиром.

Сложено паралелно затварање рапиром у страну из напада „рапир на рапир“ и бод рапиром, Гиганти, 1697.

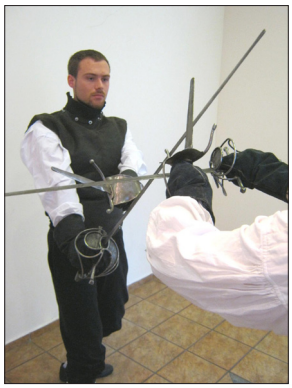

Сложено паралелно затварање рапиром у страну из напада „рапир на рапир“ и бод дагом

Сложено укрштено затварање рапиром

У овом случају приликом затварања рапиром нападнути колега је затворен са рукама (рапиром и дагом) у **укрштеном положају**.

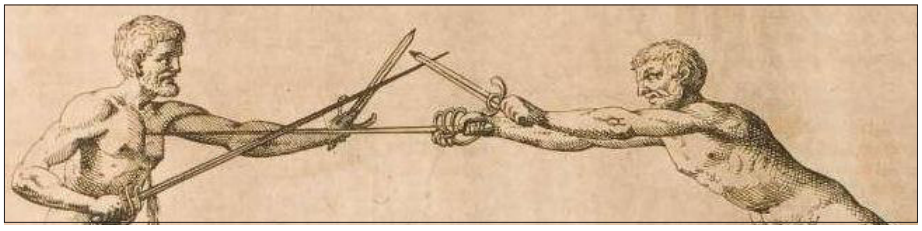
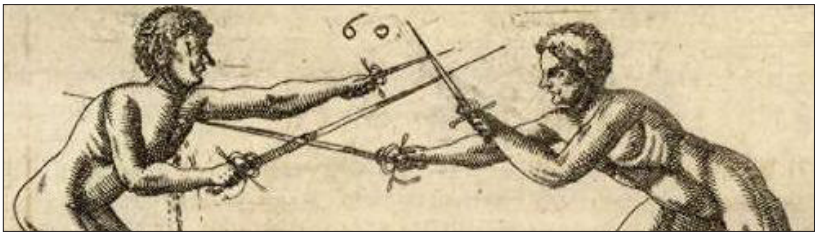

Укрштено затварање рапиром (изводи мачевалац ближе) у позицију II: *сл. 1 и 2 - мачевалац ближе изводи хватање рапира дагом и вођење на десно; сл.3 - мачевалац ближе изводи бод рапиром испод даге чиме нападнутог провоцира на блок дагом са укрштеним рукама; Сл. 4 - мачевалац ближе балчаком рапира преузима сечиво рапира нападнутог; сл. 5 - мачевалац ближе потискује оба колегина оружја према њему при чему ослобађа властиту дагу.; сл. 6 - мачевалац ближе је нападнутог довео у положај затворености са укрштеним рукама и наноси му бод дагом лево-доле.*

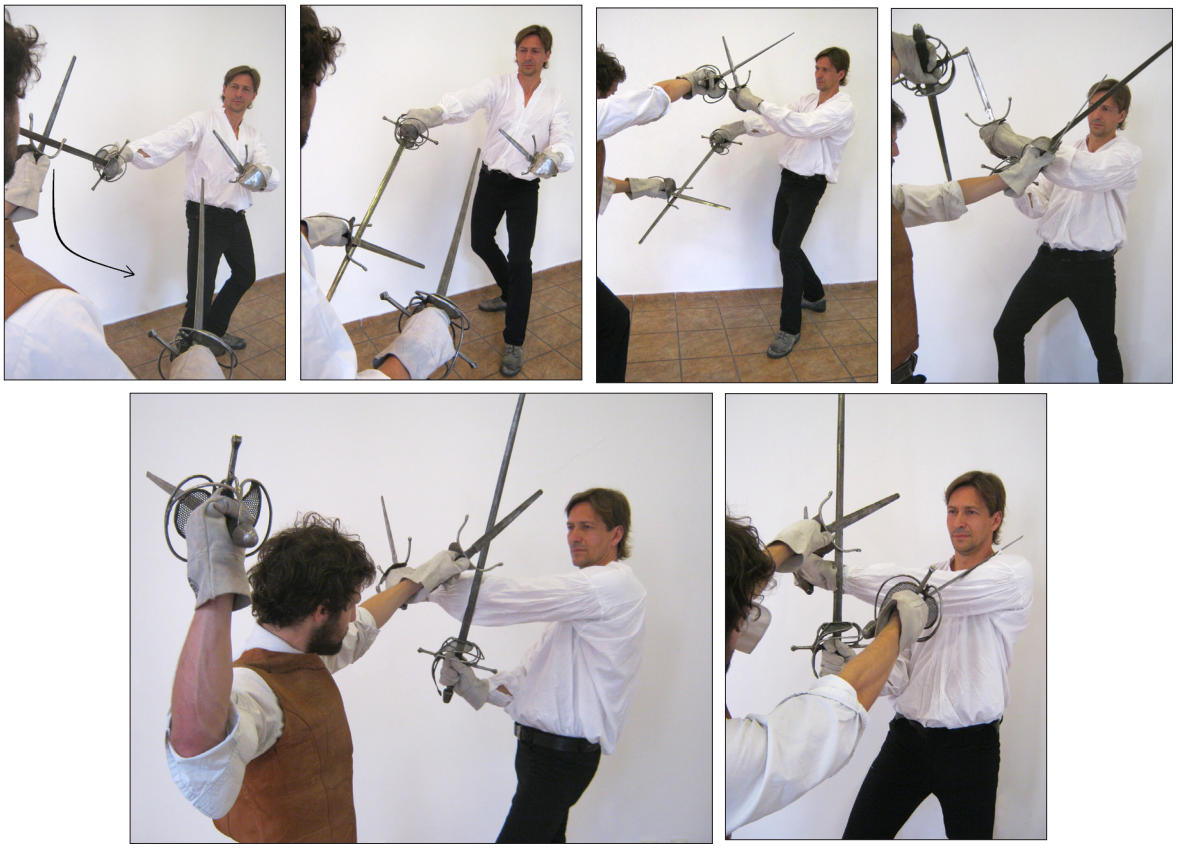
Сложено затварање дагом

Нападач дагом изводи хватање сечива рапира колеге и води га у правцу његове даге гурајући га праволинијски у страну (а не полукружно одозго на доле или полукружно одоздо на горе) са циљем да му подлактице (дагу и рапир) споји у паралелном положају. Након тога се обично наноси бод рапиром или између противникове даге и рапира (што ближе уз надлактицу руке са дагом како не би могао да се брани ни рапиром ни дагом) или на супротну страну од његових руку. Ово је једини начин на који се може изводити паралено сложено затварање дагом пошто је сечиво даге кратко.

Паралелно сложено затварање дагом, Гиганти, Хеслер

Сложено укрштено затварање дагом. Код ових затварања дага са ухваћеним противниковим рапиром се у положај укрштања противникових руку доводи полукружном путањом. И у овом случају се затварање може извести тако што ће се противник испровоцирати да сам укрсти руке, а након чега је знатно лакше акцију финализовати затварањем. Типична акција **затварања дагом одоздо**: 1. дагом се ухвати противников рапир и одведе у доњи положај, 2. рапиром се нападне изнад противниковог ухваћеног рапира, 3. кад нападнути изведе блок дагом (укрштајући руке), нападач његов рапир води испод његове руке са дагом и изводи затварање дагом одоздо.

Сложено укрштено затварање одоздо из провокације бода рапиром

Затварање дагом одозго. Нападач из офанзивног гарда хвата и стеже противников рапир. Затим га води преко противникове даге и оба његова оружја потискује одозго на доле - десно. У наставку акције нападач изводи бод или сечење рапиром у горње секторе противника. Цела изложена акција (као и код затварања одоздо) изводи се уз испад или искорак полудесно.

Хватање и стезање противникове рапира дагом. Вођење стегнуте противникове рапира преко његове даге и потискивање (затварање) оба на доле са завршницом бодом у горње секторе

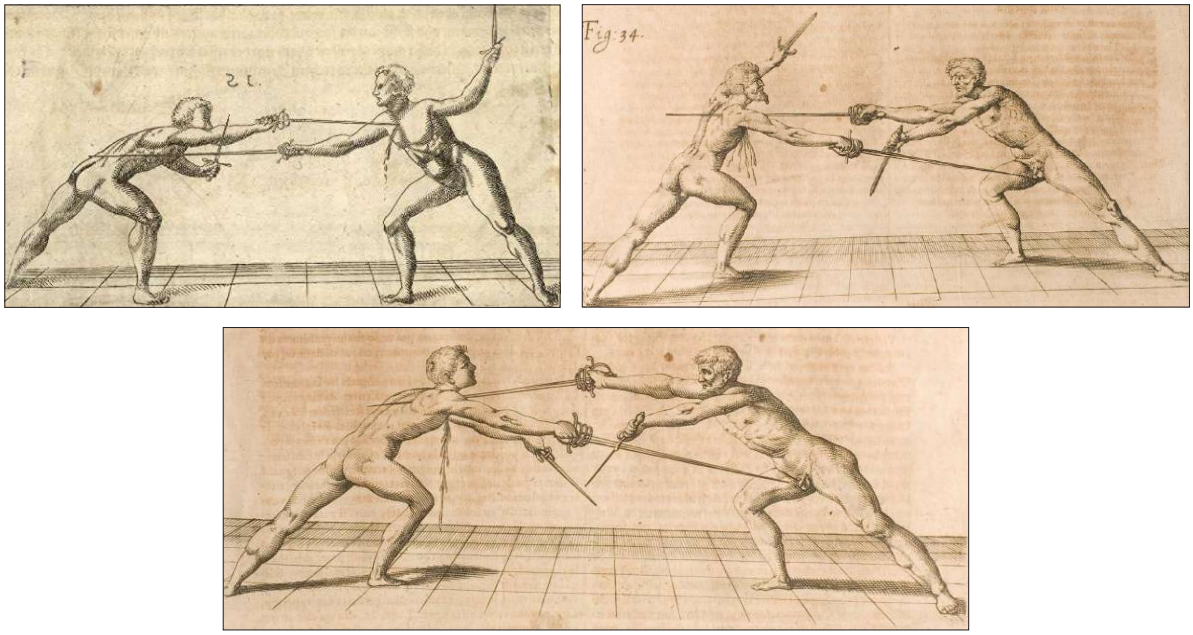

Положај даге и рапира у тренутку укрштеног затварања на доле

4. Напад контранападом са симултаним дејством рапира и даге

Ова нападачка акција спада у најчешће. Она се обично користи против противника који кад полазе у напад рапиром не држе дагу офанзивно или спремно за одбрану или против противника који кад полазе у напад дагом свој рапир у правилном положају. Она се, дакле, користи против мачевалаца који заборављају да држе истовремено два оружја па им зато једно у тренутку напада остаје нефункционално.

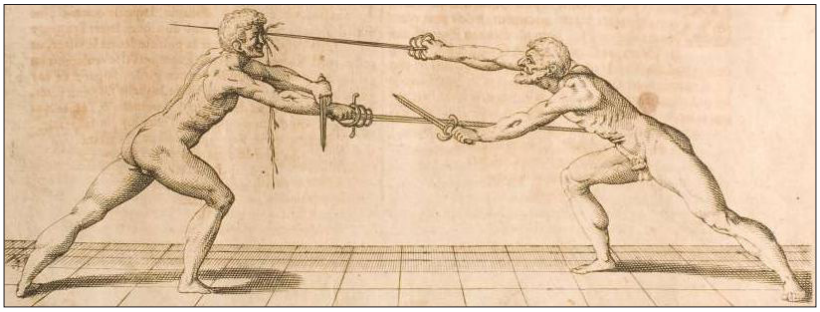
Акција се састоји у изазивању таквог противника да нападне позивима или чекању да такав противник сам пође у напад. Тада се у тај његов напад изводи контранапад рапиром уз истовремену одбрану дагом или контранапад дагом уз истовремену одбрану рапиром. Пошто нападач у нападу једно од своја два оружја држи неправилно мачевалац који изводи контранапад треба да пласира свој бод или сечење у зону противниковог оружја које је нефункционално постављено.

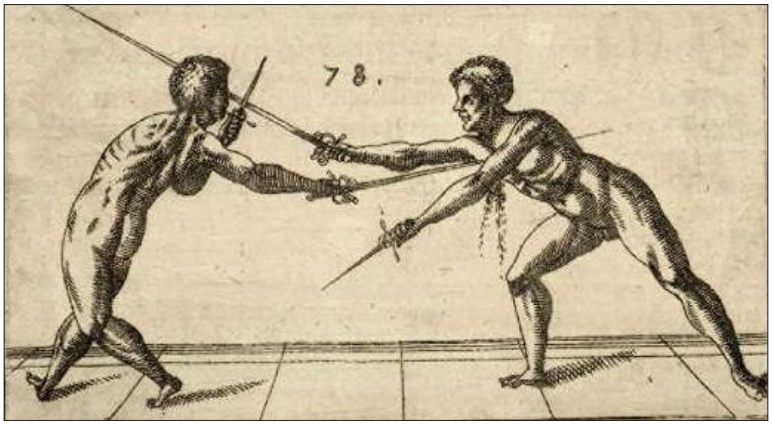
Изглед напада дагом и рапиром из контранапада уз блок дагом и бод рапиром: блок II дагом и бод 1 рапиром, Хеслер; блок IX дагом и бод 10 рапиром; блок IX дагом и бод 1 рапиром - Гиганти.

Напад контранападом може се радити и на противнике који добро држе оба своја оружја али то захтева пуно умешности и лукавства. Тако нпр. на противников напад ради контранапад уз истовремени блок дагом и напад рапиром са варком (финтом) на једну тачку

да би се, кад противник крене у блок својом дагом, напад рапиром финализовао на другу тачку. Контранапад се може извести и уз истовремену употребу бода леђа и разних других ескиважа.

Изглед напада дагом и рапиром из контранапада уз блок дагом и варком (финтом) 9-1 рапиром

Изглед напада дагом и рапиром из контранапада уз блок дагом и бодом леђа рапиром

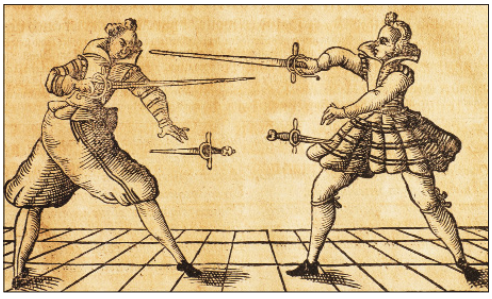
Напад контранападом против мачевалаца који су вешти и добро држе своје оружје је, међутим, увек ризичан и он се углавном завршава „пат“ позицијом у којој поготка нема а оба оружја оба мачеваоца су блокирана па се борба најчешће наставља дуелно – ударцима ногом, раменом, лактом или балчаком.

5. Бацање даге

Дага врста бодежа, а бодежи као и ножеви се могу користити на краткој дистанци и као бацачко оруже. Из тог разлога дага се у згодним околностима може користити и за бацање. Дага се на овај начин користила веома ефикасно пошто је противник током борбе увек на дистанци са које се не само може лако бацити већ и тешко промашити. Ова врста неочекиваног напада се изводи уз истовремени напад рапиром, а што нападнутом треба да одврати пажњу. Тада је нападнути заузет извођењем блока на оружје које је најближе и не очекује опасност од удаљене даге.

За бацање се користе само даге које немају затворен рукобран. Одбрана од ове врсте напада се изводи дагом или се исто тако баца дага.

Напад рапиром уз истовремени напад бацањем даге

6. Батута дагом

Пошто је дага краћа, лакша и покретљивија од врха рапира, уколико је нападач вешт у кретњама ногу, он може лако доћи у позицију (увек офанзивни гард) из које лако може дагом снажно и експлозивно ударити прву трећину противниковог рапира (батута) и за кратко време га одбацити у страну отварајући тиме простор за напад својим рапиром. Батута се изводи и у одбрани – али само против бода рапиром.

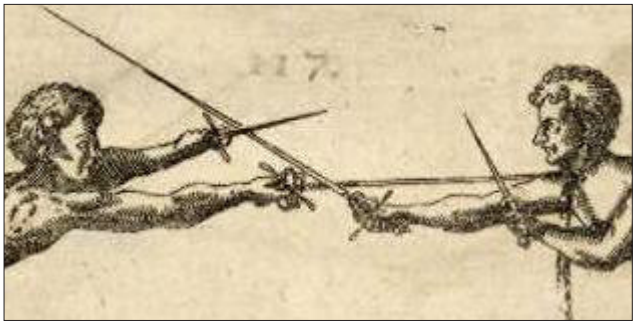
7.Полуге рапиром и дагом

Веома ефикасно средство за напад у борби рапиром и дагом су полуге. Изводе се тако што нападач хвата рапиром или дагом рапир са једне стране сечива, и истовремено поставља своју дагу или рапир са супротне стране сечива. На тај начин онај ко је ухватио мач спреже га у **полугу** и ухваћени не може померити свој рапир како би се одбранио, а не може ни искористити своју дагу јер се у завршници акције према њему креће истовремено и нападачев врх рапира или даге. Постоје полуге из напада (директне) и полуге из узврата (индиректне) - видети Узврати у борби дагом и рапиром.

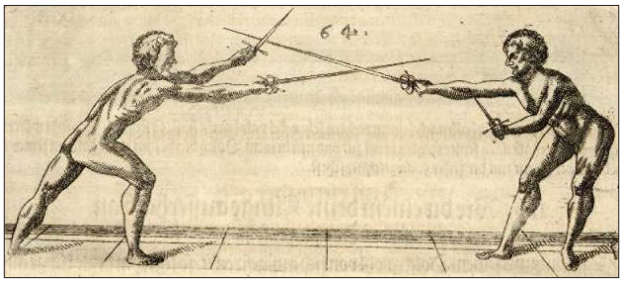
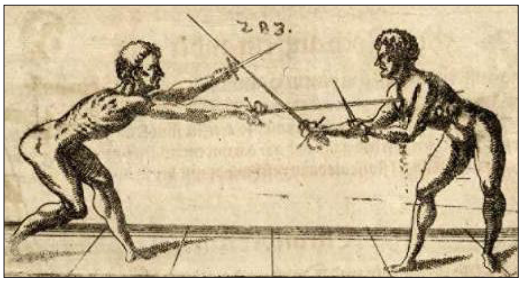
Полуīа рапиром и даīом на рапир: сл. 1 - мачевалац ближе рапиром хваīа колеīин рапир; сл. 2 - мачевалац ближе поīставља своју даīу исīод сечива ухваћеноī колеīиноī рапира; сл. 3 - мачевалац ближе поīлачи своју даīу ка себи поīискујући рапир наīред чиме колеīин рапир сīреже у поīолуīу; сл. 4 - мачевалац ближе поīлачи своју даīу на īоре и ка себи (чиме īреīи разоружање рапира колеīе) усмеравајући врх своī рапира у колеīу наīред за бод

Напади полугом се изводе отпочињањем акције рапиром или дагом, а у зависности од гарда нападача и то само уколико је противник у дефанзивном гарду и то: 1. – ако је нападач у офанзивном гарду а) хватањем дагом, полугом рапиром и бодом дагом; б) хватањем дагом, полугом рапиром и бодом рапиром. Ако је нападач у дефанзивном гарду: а) хватањем рапиром, полугом дагом и бодом дагом; б) хватањем рапиром, полугом дагом и бодом рапиром.

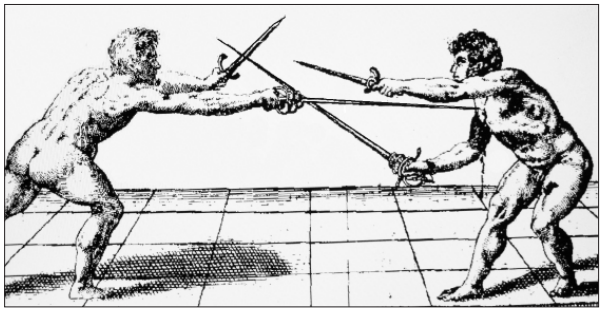

Приликом извођења било које полуге врх противниковог рапира се води праволинијски, полукружно или кружно горе. доле или у страну. Код полуга које се завршавају бодом дагом акције се увек финализују испадом или искораком на супротну страну од противникове даге. Полуге се не раде на противникову дагу већ само на рапир.

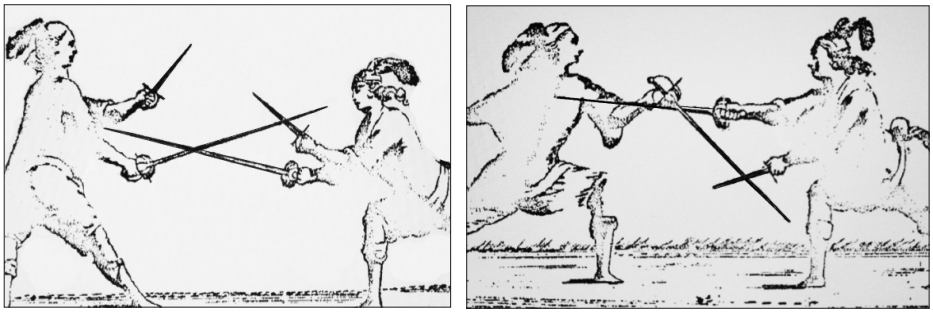
Хваīање даīом, поīолуīа рапиром и бод рапиром, Хеслер

Бод рапиром из полуге дага-рапир. Дага изводи хватање 11 и потискује врх противниковог рапира на доле а рапир у позицији II са супротне стране сечива повлачи противников рапир на горе. У финалном искораку из полуге се наноси бод 2 рапиром.

Бод рапиром из полуге дага-рапир. Дага изводи хватање 11 и потискује врх противниковог рапира на горе а рапир у позицији II са супротне стране сечива потискује противников рапир на доле. У финалном искораку из полуге се наноси бод 10 рапиром.

Сл. 1. Полуга дага-рапир: дага потискује врх противниковог рапира на горе а рапир потискује противников рапир на доле – финале бод дагом; сл. 2 дага горискује противников рапир на доле а рапир противников рапир на горе при чему се истовремено изводи бод рапиром, Мазо.

Приликом извођења свих врста полуга неопходно је, као прво, ухватити 1/3 сечива противниковог рапира (дагом или рапиром) па тек након тога дагом или рапиром извести полугу. Бод рапиром или дагом из полуге се завршава тек када су рапир и дага који изводе полугу у истој равни или се руке укрсте при чему приликом извођења полуге одмах треба треба водити рачуна о избору и усмерењу врха оружја којим се жели нанети бод. Код полуга се акције не финализују сечењима. Када је реч радњама ногу полуге се увек завршавају ИСКОРАКОМ.

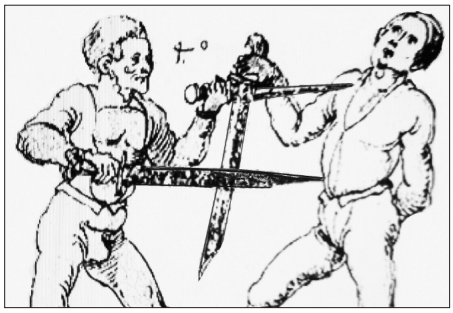
Полуга се не мора изводити са оба оружја само на рапир колеге већ и на његову подлактицу. У том случају је акција јако болна за нападнутог а финални бод се најлакше наноси дагом.

Хватање дагом, полуга рапиром и бод дагом; хватање дагом, полуга рапиром и истовремени напад бодом дагом и рапиром

Полуīа даīом и рапиром на īоре и бод рапиром, полуīа рапиром и даīом на подлактицу; Албрехт Дирер,

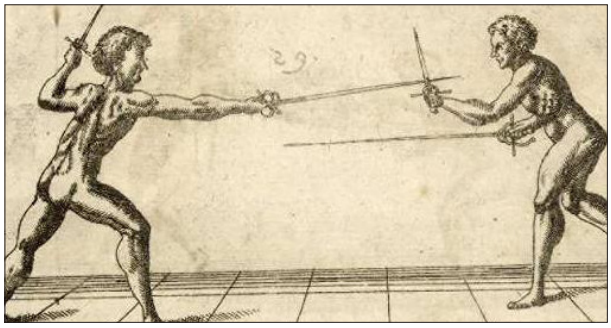
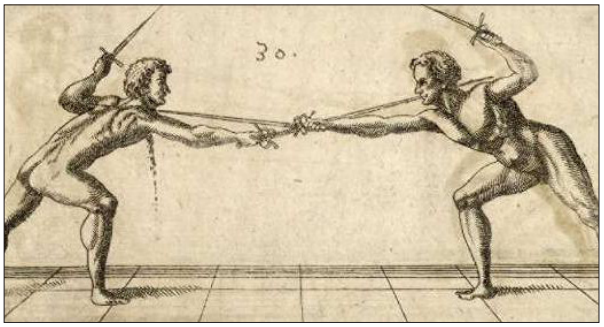

Приликом извођења полуге веома је важно противников рапир ухватити са једне стране на његовој 1/3 а са друге на 3/3. Уколико су оба оружја са којима се изводи полуга на истој трећини или суседним трећинама, или са исте стране сечива полугу није могуће извести ефикасно а нападнути може лако узвратити контранападом између оба оружја. Напомена полуга дагом и рапиром се може поуздано извести само уколико је колега у ставу (рапир напред) а дага му се налази сувише назад а нападач се налази у контраставу (дагом напред).

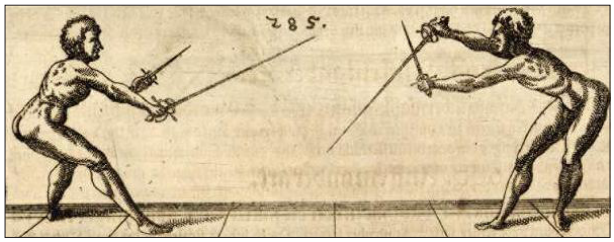
Полуīа рапиром и даīом на подлактицу - мачевалац лево потискује својим рапиром противников десно-īоре и истовремено својом подлактицом блокира подлактицу противника наносећи бод даīом. Ловино

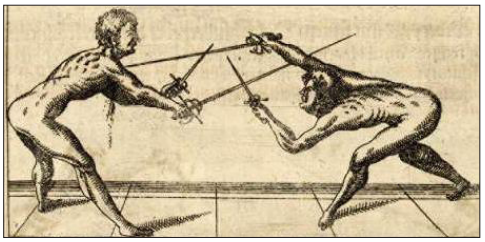
8. Напади преузимањем

Овај напад у себи садржи изненађење противника, а везано за неочекивано скраћење дистанце. Код њега нападач својом дагом изазива нападнутог на контранапад дужим оружјем – рапиром, не би ли нападача погодио безбедно са даљине. Али ово само маскира идеју праве завршнице јер током извођења напада друго – дуже оружје преузима акцију и са скраћене дистане наноси погодак. Постоје две врсте преузимања у нападу: паралелно и укрштено. Код паралелног преузимања дага и рапир нападача су у почетном паралелном положају а током преузимања се укрштају. Код укрштеног преузимања дага и рапир нападача су у укрштеном положају а током преузимања долазе у паралелни (раскрштају се) положај.

Напад са паралелним преузимањем: нападач почиње напад искораком и хватањем противниковоī рапира, на шта овај одīовара останком у месту и покушајем бода рапиром. Нападач истовремено склања рапир нападнутоī у страну како би безбедно скратио дистанцу и преузимајући својим рапиром противников наноси бод са друīим искораком

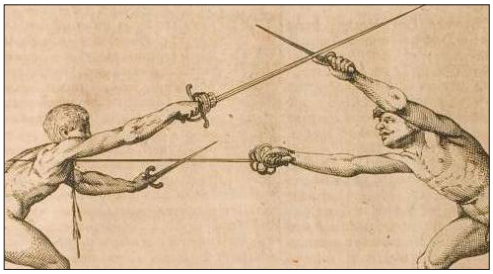
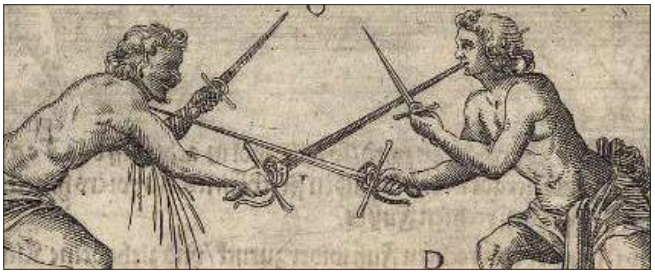

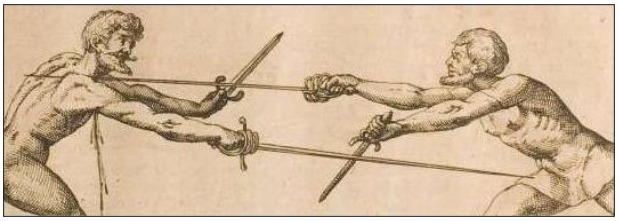
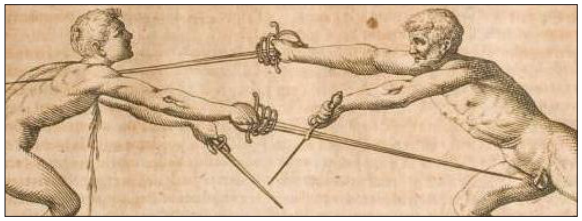
Напад са укрштеним преузимањем: нападач почиње напад са укрштеном дагом и рапиром искораком и хватањем противникове рапира, на шта овај одговара останком у месту и покушајем бода рапиром. Нападач истовремено склања рапир нападнутог у страну како би безбедно скратио дистанцу и преузимајући својим рапиром противников наноси бод завршавајући искорак.

Одбране у борби рапиром и дагом

Блокови у борби рапир-дага се изводе стандардно рапиром, а када је реч о даги као рапиром који се држи у левој руци. Дакле, по часовној номенклатури. Тако нпр.

Блок XI дагом и бод 10 рапиром; блок II дагом и бод 3 рапиром

Блок IX дагом и бод 2 рапиром. Блок IX дагом и бод 1 рапиром

Блокови у борби дага-рапир могу бити:

а) Једноручни (блок се не изводи истовремено са оба оружја већ или дагом или рапиром)

б) Дворучни (блок се изводи истовремено са оба оружја - и дагом и рапиром)

Једноручни блокови се користе када нападач напада једним оружјем само једну тачку на нападнутом и када се жели током блока друго оружје задржати у слободном положају за узврат или контранапад.

Суштинско за једноручне блокове је да док дага парира рапир је врхом усмерен у колегу за бод или оштрицом за сечење и обратно, док рапир парира дага је врхом спремна за бод. Дакле, док је једно оружје у паради друго је позицији - циљ је да се дагом изведе заштита од колегиног напада али тако да рапир остаје слободан за узврат или контранапад.

Основни принцип једноручног блока у борби дагом и рапиром: ако је дага у блоку рапир је офанзивно постављен а ако је рапир у блоку дага је офанзивно постављена

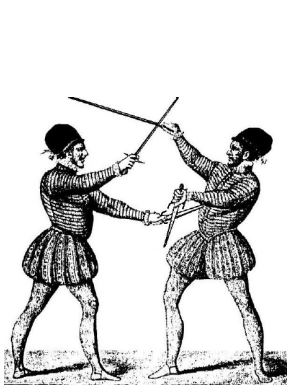
Дворучни блокови се користе када нападач истовремено напада две тачке на колеги, када је много снажнији а агресивно и јако напада једну тачку или када онај ко се брани има намеру да након блока изведе преузимање или вођење сечива нападача.

Положај руку у блоковима

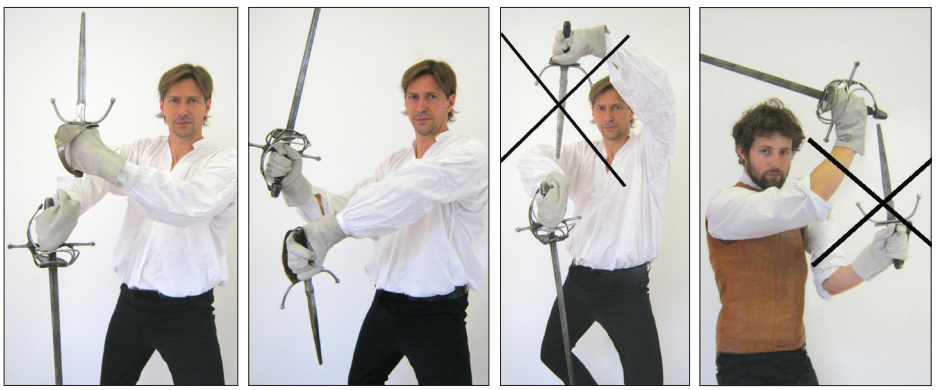
У блоковима дагом и рапиром **руке** могу бити:

1.Са исте стране тела
2.Супротних страна тела
3. Укрштене

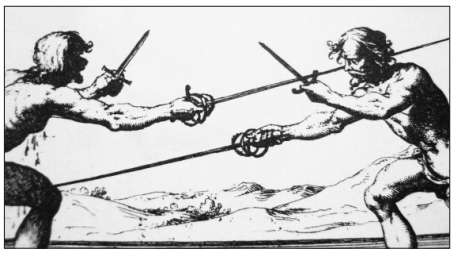
- **Са исте стране (лево, десно, горе или доле) раздвојено**. Оба оружја се раздвојена налазе на истој страни тела (леви бок, десни бок) онога ко се брани изводећи различите одбране.
- Једно оружје је горе а друго доле (рапир и дага су са леве стране али тако да дага брани нпр. X а рапир VII; рапир и дага су са десне стране - рапир брани нпр. I а дага III). Када дага у одбрани иде испод рапира врхом је доле да не убоде или запетља руку изнад, када је дага изнад рапира она је врхом горе како не би убола руку или се апетљала са рапиром. Исто је и са рапиром када се поставља горе или доле. Ако дага иде горе рапир иде доле ако рапир иде доле дага иде горе.

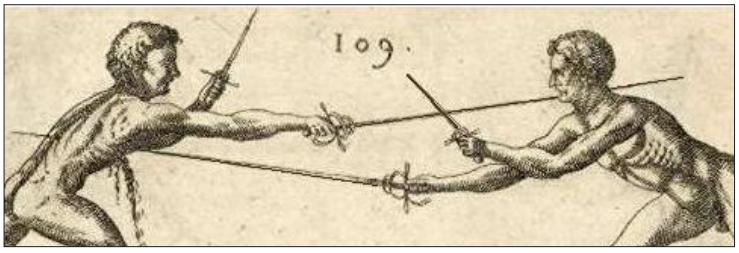

Правилан узајамни положај даге и рапира у блоковима са исте стране

Неправилан узајамни положај даге и рапира у блоковима са исте стране. У првом случају потребно је дагу поставити врхом на доле а у другом случају врхом на горе

Правилни положај даге у блоку (врх горе) у односу на руку са рапиром (испод)

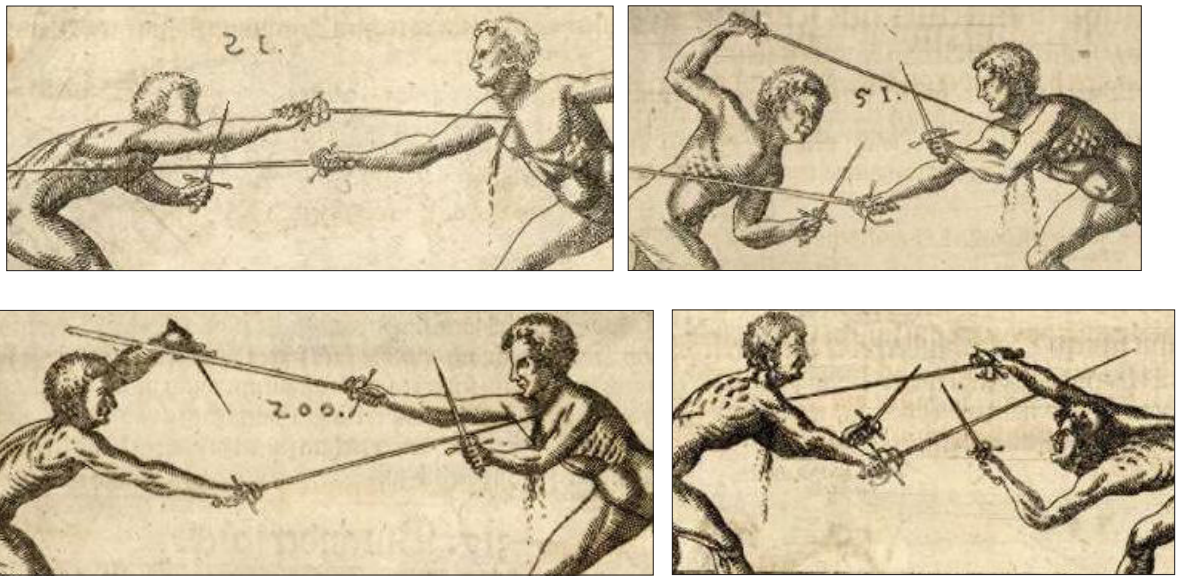
Када је реч о изложеном, међутим, често се праве грешке, чак и у старим школама мачевања а које су или последица неразумевања изузетака или лоших (случајних или намерних) графичких приказа. Тако нпр наилазимо на два примера (при чему је очито други преписани први) у којима се рапир налази у позицији за бод изнад даге (бод 2) која је у блоку (III) усмерена врхом у сопствену руку онога који рапир држи.

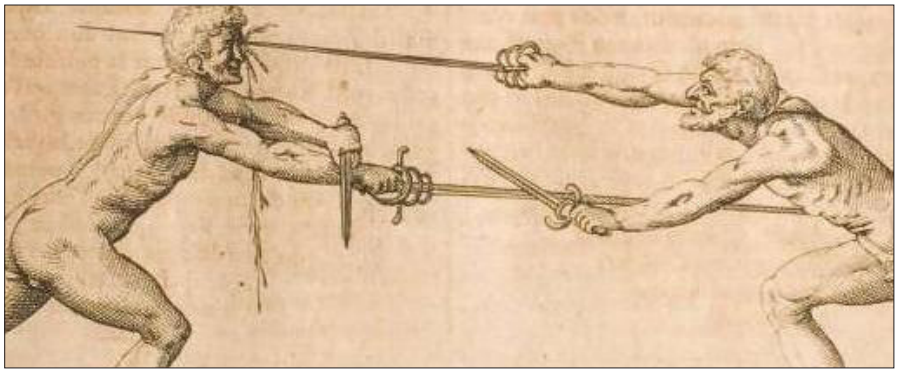
Нейравилни йоложај даīе у блоку III (са врхом īоре) у односу на руку са раīиром у йозицији за бод 2

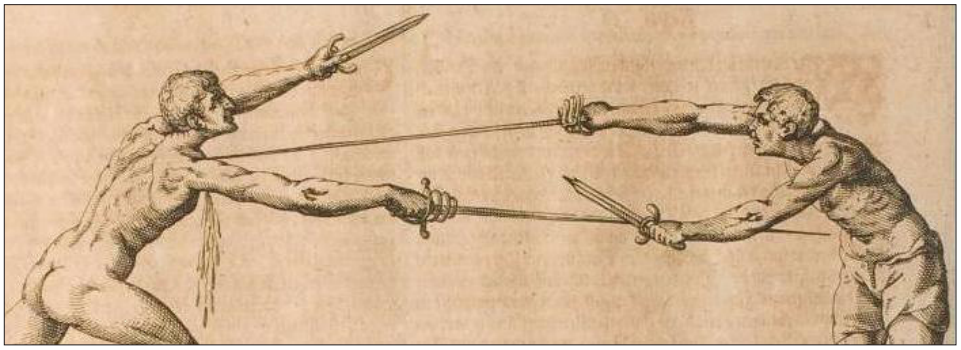
Приказани неисправно изведени блок дагом (врхом горе према руци са рапиром) може бити правилан, само условно - уколико су руке током блока дагом биле у укрштеном положају или ако се рапир током блока нашао у положају за бод 1. Дакле, ако се рапир и дага налазе у узајамно изузетним позицијама - рука са рапиром је далеко изнад даге, или је рука са рапиром иза даге, рука са рапиром је далеко испод даге, или је рука са рапиром иза даге.

Варијанīе нейравилноī или йрихваīљивоī йоложаја даīе у блоковима

Постоји још једна варијанта извођења блокова дагом када се она налази испод руке са рапиром. У тој варијанти се изводе блокови са дагом постављеном хоризонтално при чему се у блоку противников рапир потискује у страну или на доле.

Хоризонтални блок дагом са склањањем противникової сечива рапира у страну; Хоризонтални блок дагом са склањањем противникової сечива рапира на доле

Дага у блоку са неправилно постављеним врхом, међутим, доводи и до низа других проблема, а који настаји ако се из положаја блока жели извести преузимање рапиром, сечење рапиром, вођење дагом и сл. Тако нпр. ако се рапир налази у позицији за бод 2 а дага у блоку III врхом горе тада није могуће извести вођење дагом а проблематично је извести преузимање рапиром.

- **Са исте стране (лево, десно, горе или доле) паралелно (дупла заштита)**. Оба оружја паралелно постављена се налазе на истој страни изводећи исту одбрану. Тако нпр. и дага и рапир изводе истовремено I, II, III, IV, V, VI или VII параду. Ове одбране се изводе када колега примењује велику силу, када се парира дворучном мачу и када се жели након изведене одбране са оба оружја нападач довести у недоумицу којим ће се оружјем пласирати узврат.

Паралелни *и* **укрштени** *истострани блок*

- **Са исте стране (лево, десно, горе или доле) укрштено**. У овој обрани се оба оружја постављају укрштено на исту страну изводећи исту одбрану (види ниже укрштени положај сечива). И ове одбране се изводе када колега примењује велику силу, када се парира дворучном мачу и када се жели након изведене одбране са оба оружја нападач довести у недоумицу којим ће му оружјем бити пласиран узврат.

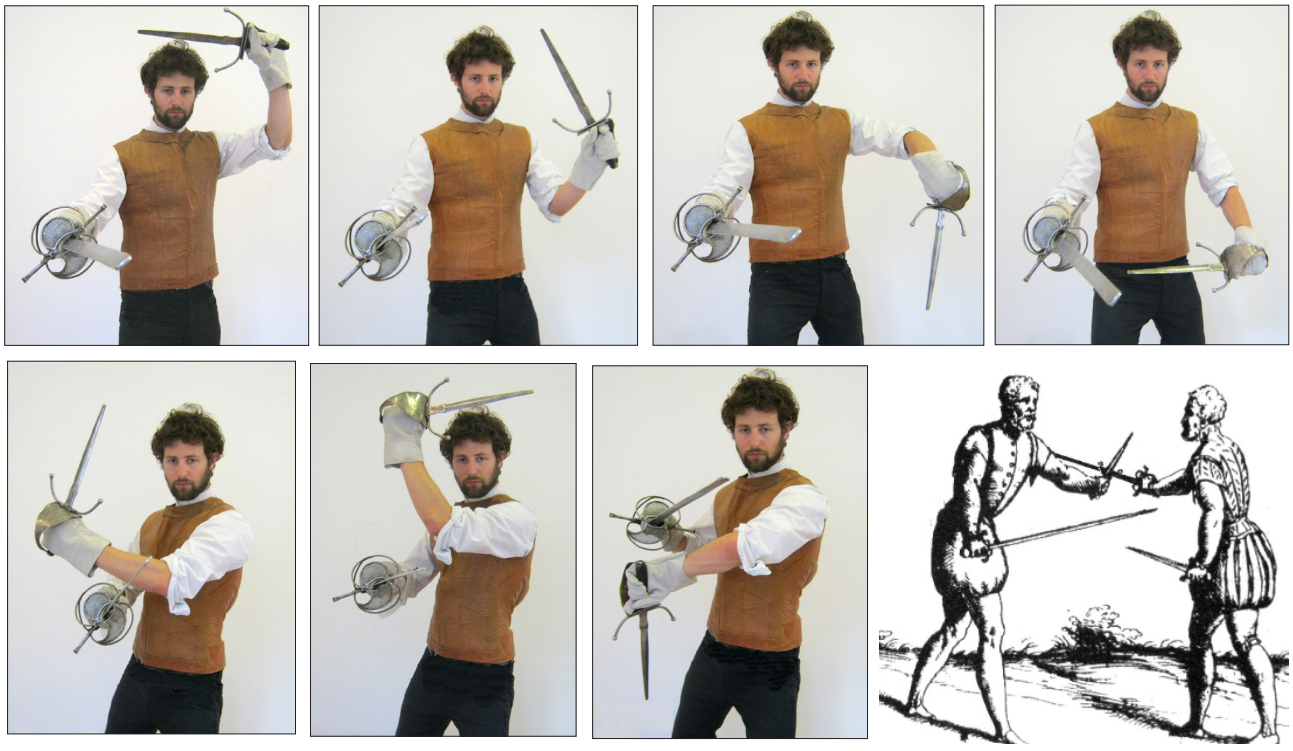
- **Са супротних страна (неукрштено)**. Једно оружје је лево а друго десно. У овом случају лева рука (дага) брани леву страну а десна рука (рапир) брани десну страну

- **Са супротних страна (укрштено).** Мачевалац одбрану изводи тако што укршта руке (лева рука са дагом брани десну страну а десна рука са рапиром брани леву страну).

Неукрштени *и* **укрштени** *разностр̄ани блок*

Када је реч о **линеарним одбранама** (кружне се не изводе) оне се дагом и рапиром изводе стандардном универзалном техником једноручног мача по часовној номенклатури. Дагом се изводи одбрана не само од напада рапиром већ и од напада дагом. У употреби даге нема пропусних одбрана. Гард-батман се користи. Кад се отпарира дагом потребно је исту задржати у том положају (изузев ако се не изводи вођење, преузимање и фиксирање) без померања шаке на доле (јер такав покрет ослобађа мач колеге из блока).

Линеарни блокови I, II, III, VI, IX, X и XI *дāтом уз рāпирну пōзицију за узврāт бодом 3 и 2*

Линеарни блокови дагом се могу изводити не само уз рапир постављен у положај за узврат бодом веч и уз рапир постављен у положај за узврат сечењем.

Линеарни блокови III и IX *дагом уз рапирну позицију за узврат сечењем 10*

Блокови дагом против бодова

Блокови који се изводе дагом против бодова у својим завршним положајима су исти као и кад се изводе против сечења али су у неку руку компликованији јер се могу изводити у више варијанти и јер се морају изводити уз поштовање једног правила. Тако на пример нападачеви бодови који су усмерени горе могу се дагом линеарним блоком склањати на горе али се могу полукружним блоком склањати и на доле.

С друге стране сви блокови дагом против бода морају се изводити тако да се нападачев врх одводи у блоку дагом од вертикалне осе груди на лева или на десно а не од леве стране груди на десно или од десне стране груги на лево. Уколико се не поштује наведено правилпо мачевалац који се брани то чини тако да нападачев врх током блока води преко својих груди чиме повећава вероватноћу да буде погођен. Како би се наведена игрешка избегла потребно је да нападнути мачевалац добро уочи да ли нападачев бод иде изнад или испод његовог рапира или испод или изнад његове даге.

Уколико нападачев бод иде испод или изнад рапира блокови се изводе на десно (уколико нападнути мачевалац држи рапир у десној руци)и постоји само по једна варијанта блока дагом.

Бод рапиром испод рапира – блок дага – блок у десно

Бод рапиром изнад рапира – блок даге – блок у десно

Уколико нападачев бод иде изнад даге постоје две варијанте – блок у лево горе (линеарни) или у лево доле (полукружни), као и уколико нападачев бод иде испод даге

Бод рапиром изнад даге – блок даге – блок у лево горе; бод рапиром изнад даге – блок даге – блок у лево доле

Бод рапиром испод даге – блок даге – блок у лево горе; бод рапиром испод даге – блок даге – блок у лево горе

Ако је нападнути угрожен бодом право у груди тада се блок дагом изводи по слободном избору у лево или у десно при чему се води само рачуна да је правац блокирања не на рапир већ испод или изнад њега.

Бод рапиром у центар – блок дага у лево горе; бод рапиром у центар – блок дага у десно горе

Уколико нападач изводи сечења или бодове 4 или 8 тј. по коленима или потколеницама тада се блокови дагом изводе искључиво уз испад у лево или десно.

Сечење рапиром и блок дагом испадом у лево; сечење рапиром и блок дагом испадом у десно.

Технике блокирања

Сви наведени линеарни блокови, посебно када је реч о **даги**, се у борби користе на два начина:

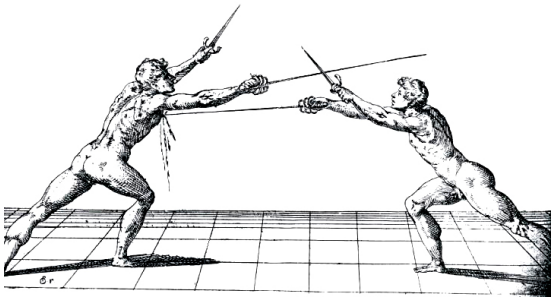
1. **Отварајућом** техником
2. **Затварајућом** техником.

Наиме, дага је кратко и лако покретљиво оружје па се напад рапира бодом у неку тачку може дагом уклонити на пуно начина. Тако нпр. бод у наших 10 сати се може одбранити блоком који уклања врх колегиног рапира лево, лево-горе, лево-доле, горе, доле, десно-горе, десно-доле или десно. У том смислу постоје извесна општа правила која све врсте покрета дагом у блоку групишу у две врсте:

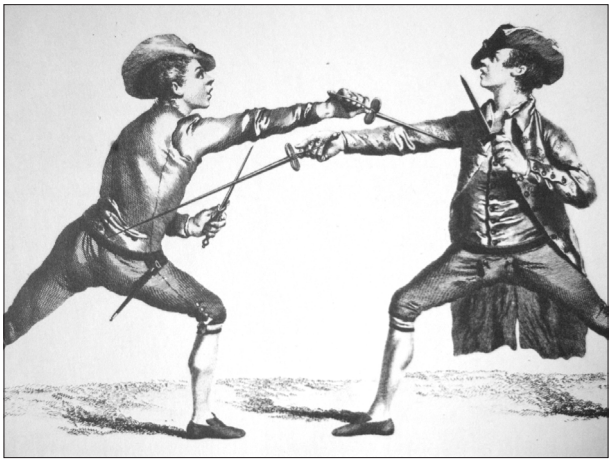
1. Отварајуће
2. Затварајуће (блок дагом затвара нападача – укршта му руке)

Код **отварајућег блока** током одбране дагом колегин рапир се блокира тако што се уклања у правцу удаљавања његовог мача од његове друге руке са дагом (отвара се) - руке нападача се раздвајају. Код **затварајућег блока** током одбране дагом колегин рапир се блокира тако што се уклања у правцу навођења на његову другу руку са дагом (затвара се) - руке нападача се укрштају.

Отварајућа и затварајућа техника линеарних одбрана се користе не само када се изводи одбрана дагом већ и када се изводи одбрана рапиром.

Отварајући блок дагом, *Гиганти 1606 (мачевалац десно дагом склања рапир нападача горе-лево у правцу раздвајања од даге)*

Затварајући блок дагом, *Анђело 1763*
(Мачевалац лево дагом води противников рапир према противниковој дази склањајући тиме његово сечиво десно-доле испод своје руке. Тако је блокирао његов мач телом а ослободио своју дагу. Чак и да противник десно успе (укрштеном одбраном) да блокира напад рапиром мачеваоца лево (чиме му постају и дага и рапир везани) мачевалац лево ће своју дагу слободно искористити за завршни бод).

Отварајући блокови се користе више када се борба води на дистанци па се и узврати наносе са дистанце. Насупрот томе затварајући блокови се користе више када се борба води са циљем скраћења дистанце и наношења узврата у блиској борби.

Отварајући блок дагом.
Мачевалац десно дагом одводи колегин рапир у лево – од његове дагe, чиме га отвара за директан напад сечењем рапиром.

Полукружни и кружни блокови дагом

Дага, зато што има кратко сечиво је веома погодна за извођење полукружних и кружних блокова. **Полукружни блокови** се користе када је врх наше даге усмерен горе а нападнути смо доле или када је врх наше даге усмерен доле а нападнути смо горе.

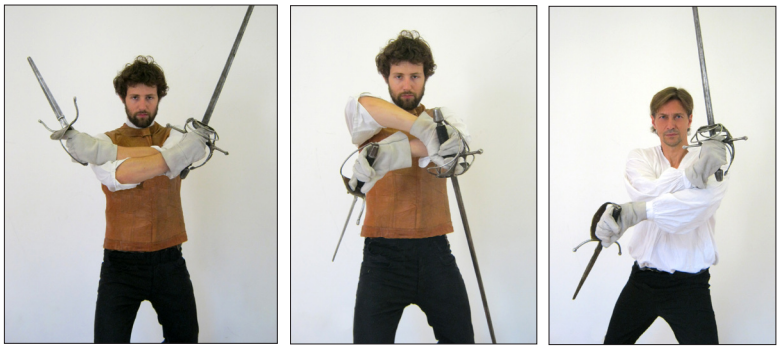
Горњи полукружни блок X и доњи полукружни блок IX

Кружни блокови се користе кад нападач изводи бод тако да се дага нападнутог налази са спољашње стране његовог сечива (опозиционира је). Тада нападнути изводи кружно кретање врхом своје даге и сечиво нападачевог рапира хвата у блок спољашњим контактом.

Кружни блок X дагом

Укрштене одбране. Приликом дворуких одбрана се често дешава да руке бивају укрштене тј. да дага не брани леве положаје већ десне а рапир не брани десне већ леве. Ова ситуација је веома честа кад колега напада варком рапиром која се завршава бодом дагом, код истовременог напада и дагом и рапиром али са супротних страна или када се парира дагом на дагу и рапиром на рапир. Укрштене одбране су, такође, једине одбране са којима се може одбранити мачевалац доведен у затворени положај.

Укрштени блокови дагом и рапиром

Здружене одбране. Ова врста одбрана се користи у борби против једноипоручног мача, колега који ударају сувише јако или кад се након блока жели извести пренос или вођење. Деле се на здружене **укрштене одбране** у којима се приликом блока сечива даге и рапира **укрштају** и здружене **паралелне одбране** у којима се сечива постављају **паралелно**

Здружени укрштени блокови

Здружене одбране са укрштањем не треба бркати са укрштеним одбранама. У првом случају се укрштају сечива док у другом руке а руке у одбрани се могу укрштати а да се не укрштају сечива. У **здруженој** одбрани оба оружја су у истом блоку док у **укрштеној** одбрани оружја су у различитим блоковима.

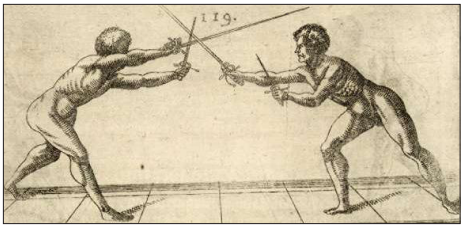

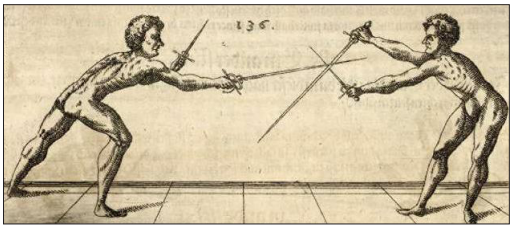
Здружени укрштени блокови: сл.1 - блок (XII, I, XI), сл.2 - блок VI, сл.3- блок IV-V, сл.4.- блок II

Здружене укрштене одбране се користе као веома ефикасно средство за узврат. Наиме, када се отпарира са оба оружја у блиском положају веома је лако рапиром преузети (и задржати) колегин рапир а затим напасти дагом или дагом преузети (и задржати) колегин рапир а затим напасти својим рапиром.

Здружени укрштени блок *и узврат рапиром са блоком на узврат: сл.1 - здружени блок 12, сл.2-нападнути изводи преузимање дагом, сл.3 - нападнути изводи отварајуће вођење дагом, сл.4- нападнути изводи узврат сечењем 2, сл.5 - нападач изводи блок дагом на узврат рапиром*

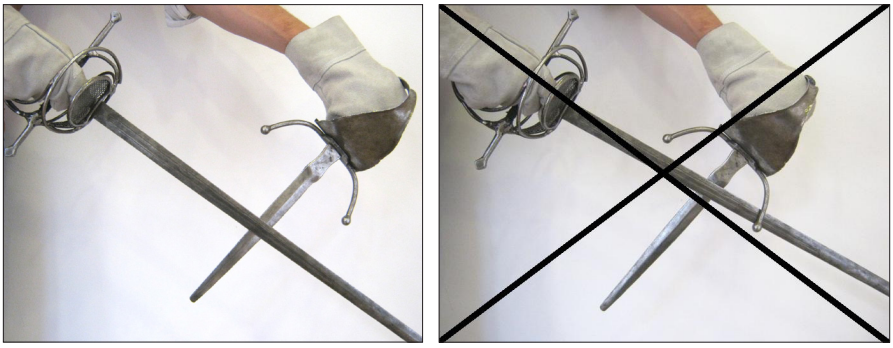
Здружени укрштени блокови су веома погодни и за изненадни и неочекивани узврат дагом или рапиром у колегину руку са рапиром која је блокирана и отворена преузимањем једним од оружја.

Узврат бодом дагом у подлактицу колеге након здруженог укрштеног блока

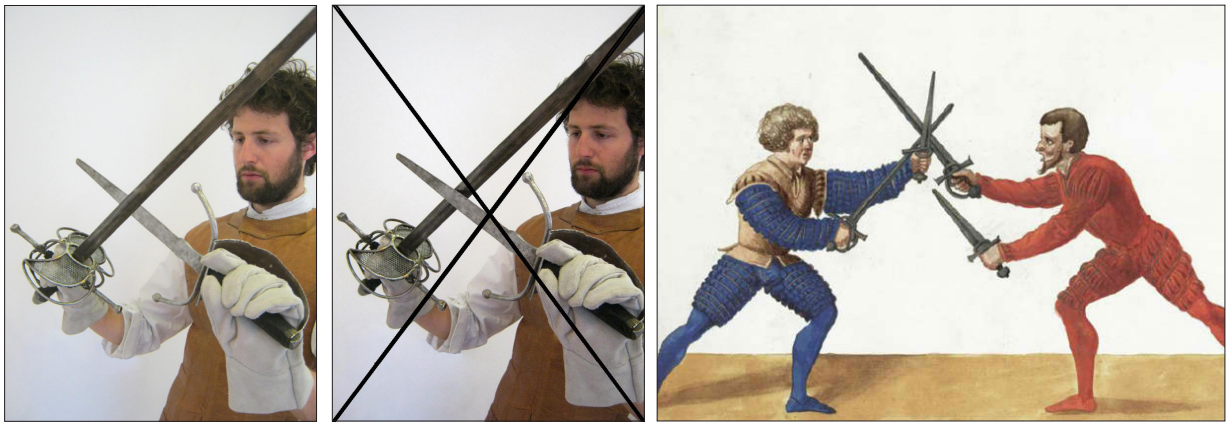
Основна правила укрштања сечива у блоку

Приликом укрштања сечива даге и рапира у блоку треба водити рачуна да рапир контактира сечиво даге до висине њене накрсница јер уколико се рапир укрсти са дагом ниже најчешће се дешава да мачевалац који је извео блок упетља властиту дагу са властитим рапиром.

Правилно и неправилно укрштање сечива даге и рапира у здруженом блоку

Друго важно правило код укрштања даге и рапира је да се дага поставља ближе телу тј. иза рапира. На овај начин се омогућава да рапир након блока може да изведе узврат на два начина: бодом и сечењем и то у свим правцима, а што није случај уколико је дага постављена испред рапира. Изузетак од овог правила је само уколико се укрштени блок изводи у офанзивном гарду, тј. ако се дага и рапир укрштају у првој трећини сечива рапира.

Правилно и неправилно постављање даге по дубини (иза и испред рапира) код здруженог укрштеног блока

Здружени паралелни блокови

Код **здружене паралелне одбране** нападнути мачевалац своју дагу и рапир у тренутку блока поставља у паралелни положај. На овај начин се изводи одбрана од нападача који ударају сувише јако и од нападача који нападају пропусним нападима.

Здружени паралелни блокови

Након изведеног здруженог паралелног блока, као и код укрштеног блока, противников мач се задржава преузимањем рапиром а узврат наноси дагом или се противников мач задржава преузимањем дагом а узврат наноси рапиром (бодом или сечењем).

Преузимање дагом колеginог рапира након здруженог паралелног блока и узврат бодом или сечењем

Полублок. У борби дагом и рапиром се изводе и одбране које су истовремено узврати (као полублок) али тако да или дага или рапир изводе одбрану док друго оружје контранапад.

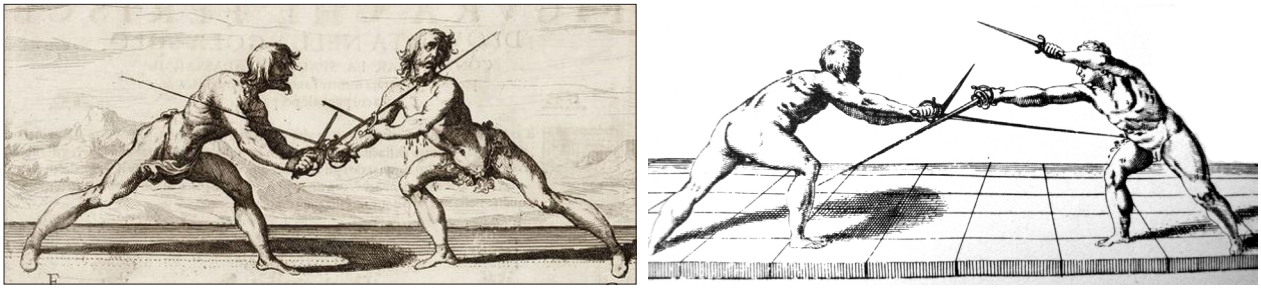
Полублокови се могу изводити као раздвојено и здружено.

Код **раздвојених полублокова** током полублока дага и рапир се налазе на различитим положајима (у различитим позицијама). Тако нпр. на колегин напад рапиром се изводи контранапад са улазом током којег се његов рапир дагом склања у леву страну и наноси **истовремено** погодак својим рапиром са десне стране.

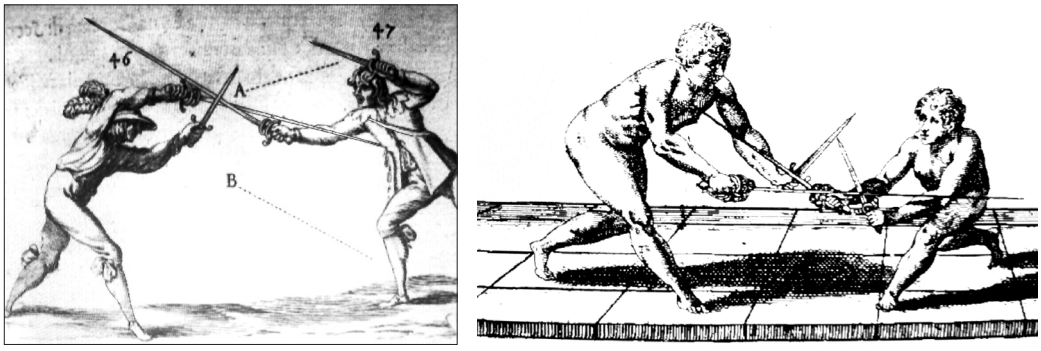

Полублок са раздвојеним рапиром и дагом, Као Феро

Код здружених полублокова и дага и рапир се постављају у исту позицију укрштено или паралелно али тако да дага изводи блок док се рапир истовремено усмерава у колегу и наноси му погодак из симултане одбране.

Полублок IX са укрштено здруженим рапиром и дагом, Капо Феро, Фабрис 1606.

Полублок 11 са укрштено здруженим рапиром и дагом, Алфиери, 1640 и полублок IV са укрштено здруженим рапиром и дагом; Полублок VI са паралелно здруженим рапиром и дагом, Фабрис 1606.

Блокови балчаком

Мачевалац чији је рапир ухваћен и стегнут противниковом дагом може блокирати напад другог противниковог оружја не само својом дагом већ и рапиром. Он то изводи: 1. сечивом свог рапира (уколико је успео да се ослободи стезања - види ослобађање од стезања) или 2. балчаком рапира који је у стегнутом положају, а техником сложеног паралелног затварања. У другом случају је блок бржи и једноставнији а изводи се простим кретањем балчака мача у правцу врха или оштрице оружја нападача.

Сл.1 Нападач изводи хватање и стезање дагом противникової рапира. Сл.2 Нападач наставља напад сечењем рапиром а нападнути изводи блок балчаком (техником сложеної паралелної затварања). Сл.3 Нападнути након изведеної затварања нападача финализује узврат бодом дагом.

Да би мачевалац научио одбране дагом он мора вежбати основне покрете одбрана само дагом тј. без држања мача. Након тога, када су покрети одбране увежбани он и даље изводи одбране искључиво дагом али сада све време држи мач непокретно у борбеном положају. Након тога вежба радње одбрана рапиром али тако да је дага све време напокретна. Тек кад савлада све одбране са оба оружја независно он је спреман да вежба радње одбрана и мачем и дагом и то не само суксцесивно већ и истовремено.

Блок балчаком се користи и у ситуацији када се мачевалац наоружан само рапиром бори против противника наоружаног рапиром и дагом, или када је у борби због повреде у немогућности да користи дагу. Тада се у наставку, као узврат користи или ударац балчаком у лице или сечење 11 или 10 из искорака полулево.

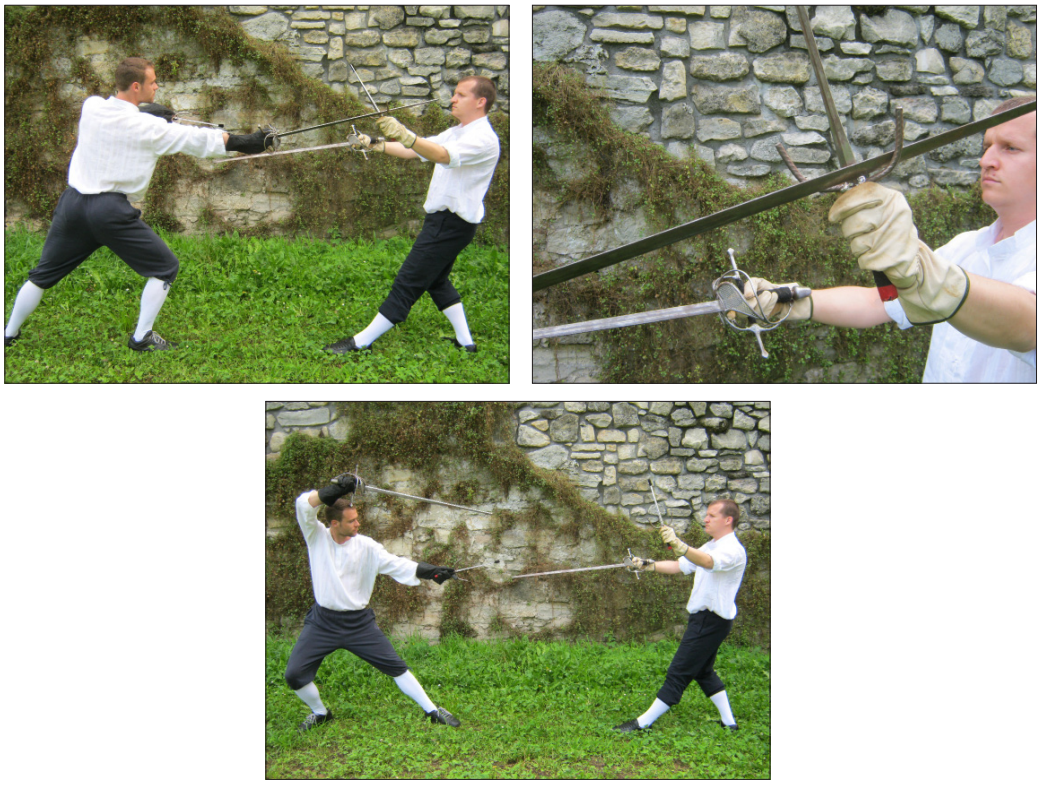

Одбране од стезања дагом

Мачевалац коме је колега стегао сечиво мача дагом налази се у незгодном положају пошто за једно кратко време не може користити свој мач па уколико хитно не предузме извесне радње биће највероватније погођен његовим слободним рапиром. Постоје четири најраспрострањеније технике за чупање рапира код стезања дагом.

1. Подизање рапира у I позицију
2. Пун окрет
3. Ударац јабуком
4. Затварање балчаком рапира
5. Испадом у страну

Код **подизања рапира у I позицију** мачевалац коме је колега дагом стегао рапир треба шаку са рапиром да окрене у I моцион, подигне у I позицију (1 сат) и ову радњу изведе обавезно са променом става у назад. У највећем броју случајева сечиво рапира ће се ослободити стезања даге.

Стезање дагом и ослобађање постављањем рапира у I позицију

Код ослобађања окретом мачевалац коме је колега дагом стегао рапир треба да изведе одмах пун окрет уз подизање свог рапира изнад главе. Изложена акција увек ослобађа рапир од стезања истовремено штити од наставка акције колеге па се из тог разлога најчешће и користи. Код чупања рапира прво се рука подигне па се тек онда изводи окрет.

Стезање дагом и ослобађање окретом

Код ослобађања ударцем јабуком мачевалац коме је колега дагом стегао рапир изводи контранапад ударцем јабуком чиме истовремено ослобађа свој рапир од стезања дагом и угрожава колегу. Изложена акција се, међутим, мора изводити уз истовремено склањање дагом колегиног рапира у страну због чега ова врста ослобађања захтева уједно и највећу увежбаност и опрезност

Стезање дагом и ослобађање ударцем јабуком

Код ослобађања затварањем балчаком рапира мачевалац коме је колега стегао сечиво рапира изводи контранапад али тако да своју дагу оставља слободну за бод. Наиме, истог тренутка када мачевалац увиди да је сечиво његовог рапира стегнуто дагом он треба да покрене свој балчак у правцу хватања колегиног врха рапира и да остварени контакт финализује затварањем на његову дагу. Изложена акција је веома ефикасна зато што отвара простор за бод дагом.

Стезање дагом и ослобађање затварањем балчаком рапира

Код **ослобађања испадом у страну** мачевалац коме је колега дагом стегао рапир изводи испад у страну (на ону где је дага) чиме ослобађа свој рапир од стезања дагом и угрожава колегу.

Стезање дагом и ослобађање испадом у страну

Одбране од затварања

Мачевалац који је узложен затварању дагом или рапиром налази се у веома неугодној ситуацији пошто у једном кратком тренутку не може користити ни свој мач ни своју дагу а нападач има слободан мач или дагу. У овом случају се као и код стезања дагом користи као средство спаса користи пун окрет, ударац јабуком, подизање мача у I позицију уз промену става у назад али и испад у страну.

Одбрана од затварања испадом у страну

Одбрана од затварања окретом

Одбране од полуга

Мачевалац који је узложен полузи дагом и рапиром је у веома ризичном положају, посебно ако нападач намерава да финализује акцију бодом рапиром. Најбоља заштита од напада полугом је, спречити га постављањем свог рапира и даге у офанзивни гард (дага напред). Но, уколико противник изводи полугу након блока (дакле из узврата) то није могуће. Код овог случаја најбоље је одмах и без премишљања извести велику кружну ескиважу тј. пун окрет.

Одбрана од напада и узвратa полугом - пун окрет

Узврати у борби дагом и рапиром

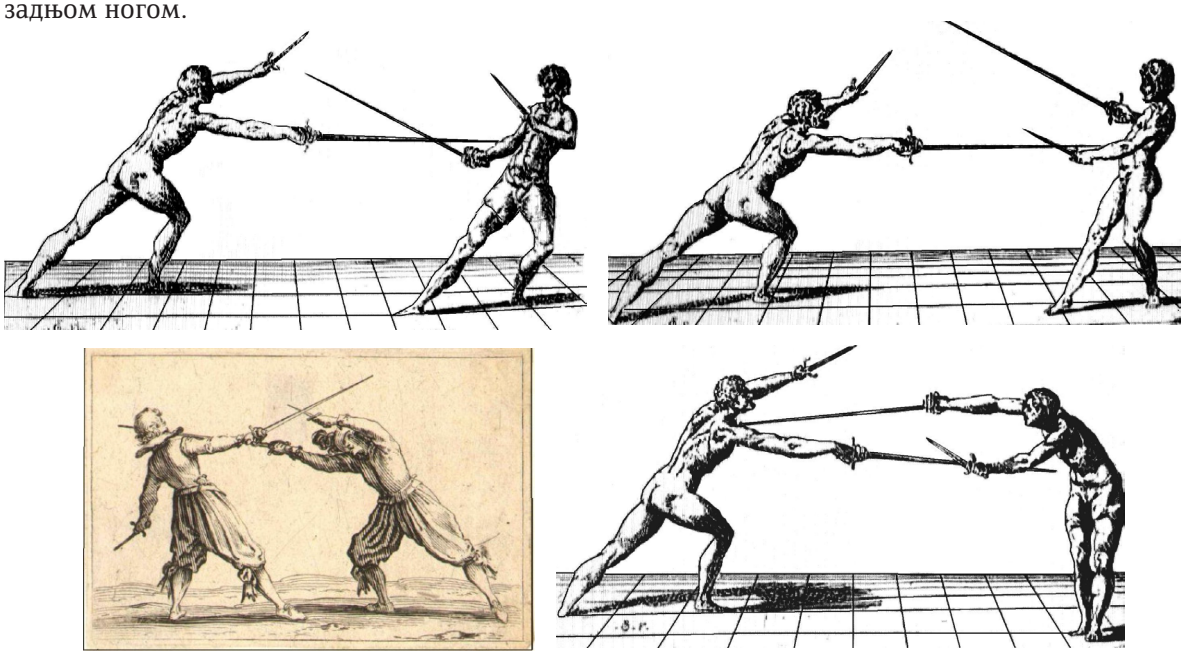
Узврати су најсложенији део борбе дагом и рапиром пошто се могу изводити уз велик број комбинација:

1) Рапиром после одбране рапиром (обичан блок-узврат рапиром на напад рапиром) док је дага мирна и усмерена у колегу или наноси узврат (варка дагом) од кога се нападнути брани дагом отварајући се тиме за финалну акцију нападача рапиром.

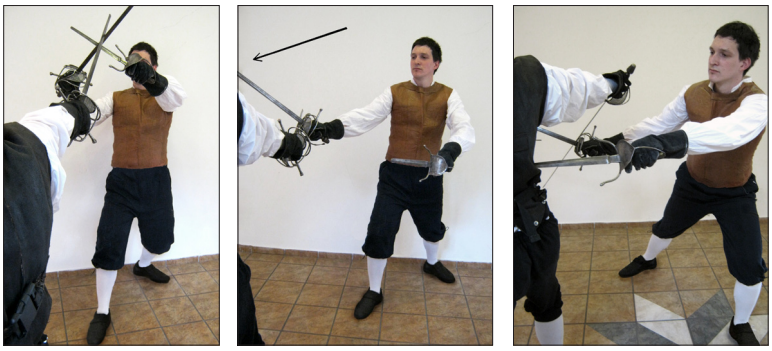
Узврат рапиром бодом 1 након блока рапиром и варке дагом

2) Рапиром после одбране дагом. Ово је најчешћа и готово стандардна варијанта. Тако нпр. мачевалац лево изводи напад бодом рапиром у груди (централни бод) испадом. Други мачевалац се брани полукораком назад и блоком III (V) дагом склањајући врх колегиног мача десно. На крају мачевалац који се одбранио узвраћа бодом својим рапиром (држећи дагом све време у десном блоку колегин рапир) укрштајући руку са руком која држи дагу уз прикључени корак задњом ногом.

Напад рапиром и укрштена одбрана дагом уз узврат рапиром, Гиганти 1606

3) Дагом после одбране рапиром (нпр. рапир изводи I одбрану од напада рапиром - рипоста дагом бод 9. док рапир остаје у положају одбране држећи колегин рапир.

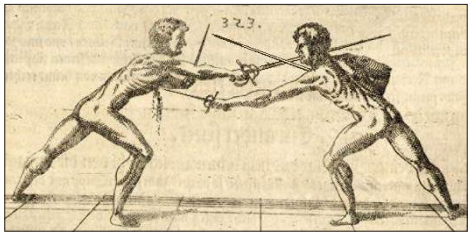
Узврат дагом наконе здруженог укрштеног блока

4) Дагом после одбране дагом (нпр. дага изводи одбрану III од рапира - рипоста дагом бод 9. из окрета (+) или се након изведене одбране дагом ради ***преузимање*** рапиром и бод дагом).

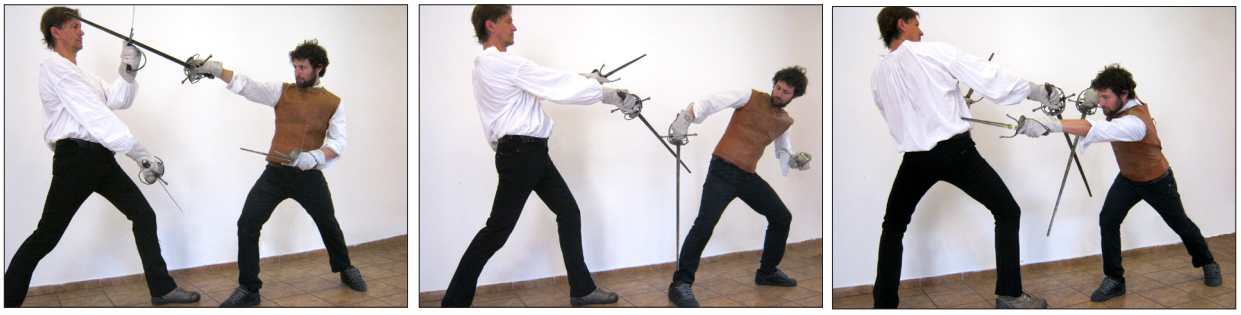

Узврат дагом након блока дагом и полугом рапиром

Узврат дагом након блока рапиром

Две врсте узврата из окрета након блока дагом - узврат бодом дагом и узврат сечењем рапиром

5) Дагом и рапиром истовремено после дупле заштите (нпр. после неукрштеног дуплог парирања са супротних страна – дага IX а рапир III, изводи се симултано узврат бодом 10. дагом или кружно сечење 1. рапиром.

6) Дагом или рапиром после **вођења** или **преноса** дагом или рапиром. Ако су одбране **укрштене** вођење се може извести по избору или рапиром или дагом (нпр. изводи се вођење или пренос рапиром колегиног сечива одозго-доле, одоздо-горе, лево-десно, десно-лево чиме се он отвара за рипосту дагом; изводи вођење или пренос дагом колегиног сечива одозго-доле, одоздо-горе, лево-десно, десно-лево чиме се он отвара за рипосту рапиром.

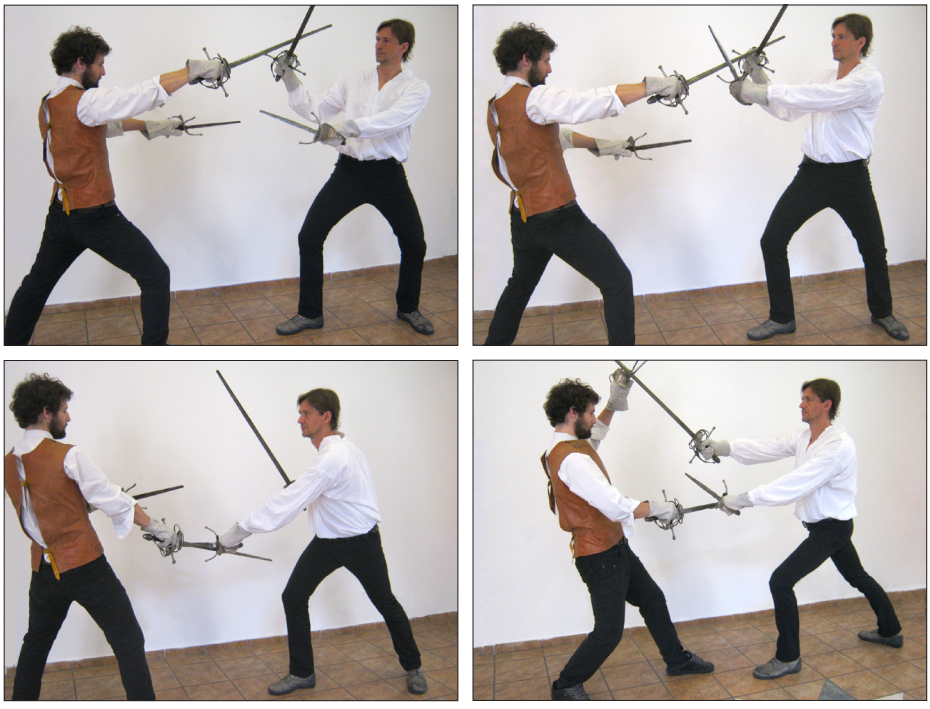

Узврат рапиром (бодом) након здруженог укрштеног блока дагом и рапиром и вођења дагом

Ако су одбране **неукрштене** вођење или преноси се изводе на два начина:

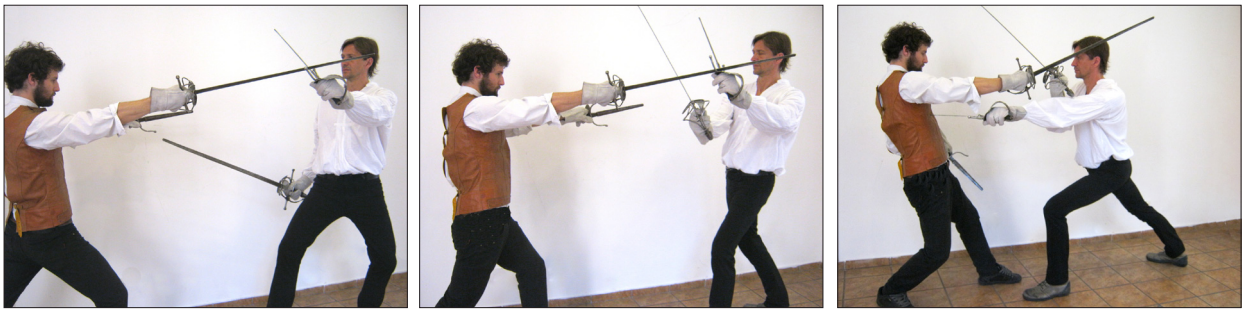
1. Оружјем којим се и отпарирало.
2. Другим оружјем после ***преузимања***. Уколико се отпарира неукрштено рапиром а жели се извести вођење или пренос дагом или се отпарира дагом а жели се извести вођење или пренос рапиром оружје којим се није парирало доводи се до оружја којим се парирало и преузима (хвата) колегино оружје које се затим води или преноси.

Две су опције: отпарира се рапиром а затим се колегино сечиво преузима дагом и води лево, десно, горе, доле како би се дала рипоста рапиром;

Узврат сечењем рапиром након преузимања и вођења дагом

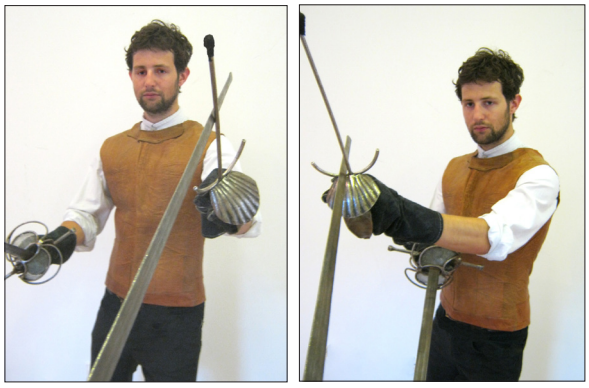
Друга опција је да се отпарира дагом а затим се колегино сечиво преузима рапиром и наноси узврат дагом или се рапиром води лево, десно, горе, доле како би се дала рипоста дагом. Опција у којој се парира рапиром а вођење и пренос изводе дагом је чешћа. За све изведене одбране од I до XI је могуће извести преузимање.

Узврат дагом након преузимања рапиром

Две врсте вођења дагом пред узврат

Стандардна варијанта је да кад се изведе блок дагом нападачево сечиво се води у правцу из којег је и дошло. На овај начин не само да се ствара простор за узврат измахом или бодом рапиром већ се и нападач отвара (или затвара) за узврат.

Вођење дагом пре узврата без промене правца

Но, док се код мачева са дугачким сечивом вођење увек изводи **у правцу** блока код даге је могуће је извести и вођење и са **променом правца** тј. блокирани или ухваћен колегин мач се у сваком тренутку, без обзира са које је стране ухваћен може водити и у (+) и у (-) смеру. Ово је технички изводљиво због краткоће даге која може лако променити свој положај без опасности да мачевалац који изводи вођење са променом правца случајно упетља њено сечиво у сопствене или противникове ноге, руке или одећу.

Да би се извело **вођење са променом правца** потребно је да мачевалац своје сечиво врхом из усмерења на горе полукружно спусти доле или обрнуто, при чему не сме испуштати из контакта колегино сечиво. Након тога акцију финализује вођењем колегиног сечива у супротном правцу од претходног.

Вођење дагом пре узврата са променом правца

Напомена: Да би се безбедно извело вођење са променом правца, пошто се током ове акције колегин мач води врхом испред сопственог тела, потребно је за време вођења руку са дагом померати не само лево или десно већ и напред тј. лево-напред или десно-напред при чему се никако не смеју изводити кораци који воде ка смањењу дистанце (приближавање).

7) Симултано - ако колега напада рапиром може се остати у месту бранећи се дагом и истовремено остављајући врх рапира да се колега набоде. То је симултани паре. Ова акција се може извести и као контранапад: иде се напред истовремено парирајући дагом и бодући рапиром. Слично се може извести и дагом: парира се рапиром и оставља се дага да се колега набоде.

8) Телом након симултаног парирања дагом и рапиром. Уколико колега бива нападнут истовремено рапиром и дагом и истовремено парира са оба оружја има две опције за рипосту. Или да са оба оружја изведе бацање истовремено а затим сечење или бод са једним, другим или оба оружја или да оба оружја којима се одбранио задржи у положају одбране а изведе ударац раменом, лактом или ногом.

Као што се у борби дагом и рапиром оба оружја користе за одбрану како од бода тако и од сечења тако се и након изведене одбране узврати у борби дагом и рапиром изводе не само бодом већ и сечењем.

Одбрана од сечења дагом и узврат сечењем рапиром

Пошто се одбране у борби дагом и рапиром изводе техником отварања и техником затварања колеге /у одбрани дагом колегин рапир се уклања тако што или се удаљава од његове друге руке са дагом (отвара се) или тако што се наводи на његову другу руку са дагом (затвара се)/, узврати се сходно томе изводе на различите начине а са циљем да се колеги отежа да изведе одбрану својим другим (слободним) оружјем. У случају затварања колеге узврат се наноси што ближе његовом рапиру а у случају отварања колеге што даље од његовог рапира (ако дага у одбрани склања колегин рапир у горње положаје узврат рапиром иде у доње, ако склања у доње узврат иде у горње ако склања у десне узврат иде у леве ако склања у леве узврат иде у десно, ако склања у десне горње узврат иде у леве доње….)

Узврати дагом се изводе само ако се мачевалац налази о офанзивном гарду или ако је рапиром извео затварање противниковог рапира и даге. Узврат рапиром се може извести и из офанзивног и из дефанзивног гарда.

9) **Узврати затварањем**. Мачевалац који се одбранио дагом или рапиром узврат може извести не само отварањем колеге за узврат већ и његовим затварањем, а чиме се постиже знатно безбедније извођење узврата.

Тако нпр. мачевалац који је извео блок дагом води нападачев рапир на његову дагу чиме га затвара и ослобађа простор за безбедно извођење узврата рапиром.

Узврат рапиром након затварања дагом

У другом случају мачевалац који је извео блок рапиром води нападачев рапир на његову дагу чиме га затвара и ослобађа простор за безбедно извођење узврата дагом.

Узврат дагом након затварања рапиром

Изложени узврати се могу изводити још на један начин. Наиме, након изведеног блока затварање се не изводи помоћу оружја којим се блок извео већ након преузимања супротним оружјем. Тако уколико се блок извео дагом затварање се изводи рапиром а уколико се блок изводи рапиром затварање се изводи дагом.

Узврат након блока рапиром и преузимања затварања дагом

Узврат након блока дагом и преузимања затварања рапиром

10) **Узврати полугом**. Мачевалац који је извео блок дагом може свој рапир на нападачев рапир поставити у положај полуге и тако нанети узврат бодом или рапиром или дагом, а што зависи од нападачеве удаљености.

Узврати из полуге се могу нанети из свих блокова уколико се мачевалац добро увежба да брзо и лако формира полугу дагом или рапиром након изведеног блока.

Тако нпр. након блока дагом и полуге рапиром може се извести узврат бодом дагом. - Код ове акције бод дагом се изводи одозго (1 или 11). Код доњих блокова-рипоста дагом бод се изводи одоздо (7, 6 или 5).

Блок дагом и узврат дагом из полуге рапиром

Могућа је и супротна варијанта: блок дагом, полуга рапиром и узврат бодом рапиром.

Блок дагом и узврат рапиром из полуге рапиром

У овој опцији је могуће у узврату врхом рапира напасти противника али са циљем да се он изазове на блок својом слободном дагом – а што је варка, јер се тако добија и време и простор за наношење бода дагом која држи противников рапир у полуги.

Слична је ситуације и након блока рапиром, а после чега се изводи полуга дагом и узврат дагом или блок рапиром, полуга дагом и узврат рапиром.

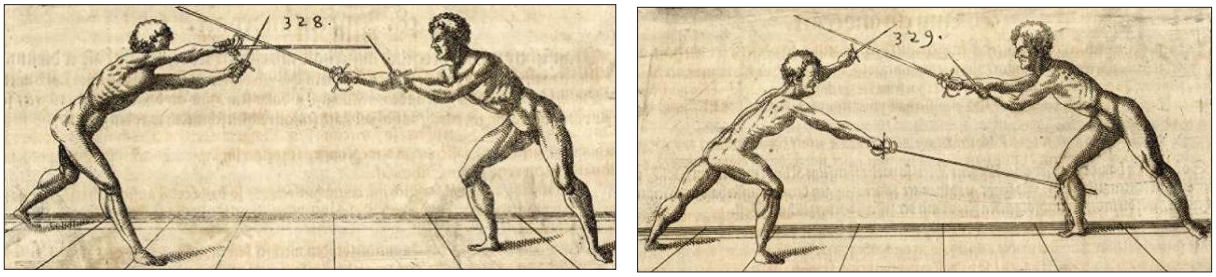
Блок рапиром, полуга дагом и узврат рапиром

11) **Узврати бацањем**. Мачевалац након блока рапара рапиром може извести стандардно бацање после кога се наноси бод дагом или бод-сечење рапиром. Уколико се бацање изводи рапиром тада противников рапир треба бацити на његову дагу тј. извести краткотрајно затварање бацањем. Мачевалац, међутим, може након блока дагом извести и бацање дагом. Ова врста бацања је парадоксално не само бржа већ и јача од бацања рапиром а противников рапир бачен дагом веома је тешко зауставити. И у овом случају мачевалац који изводи бацање противников рапир треба бацити на његову дагу. Након бацања дагом најчешће се изводи у наставку бод дагом. Узврате бацањем дагом треба разликовати од узврата са бацањем дагом. У првом случају дага остаје у руци мачеваоца док у другом случају мачевалац баца своју дагу на противника и остаје без ње.

Блок дагом, бацање дагом и бод рапиром; напад рапиром уз истовремени напад бацањем дагe

12) **Узврати из преузиања.** Код ове, веома честе врсте, узврата мачевалац након блока рапиром преузима сечиво нападача дагом и наноси узврат рапиром (може и дагом) или након бвлока дагом преузима сечиво нападача рапиром и наноси узврат дагом (или рапиром). Ова врста акције се најчешће изводи уз укрштених или паралелних блокова.

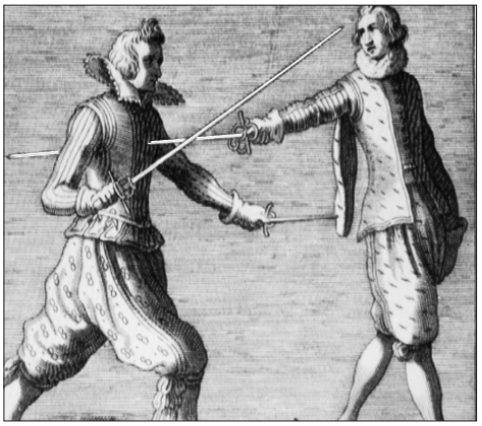

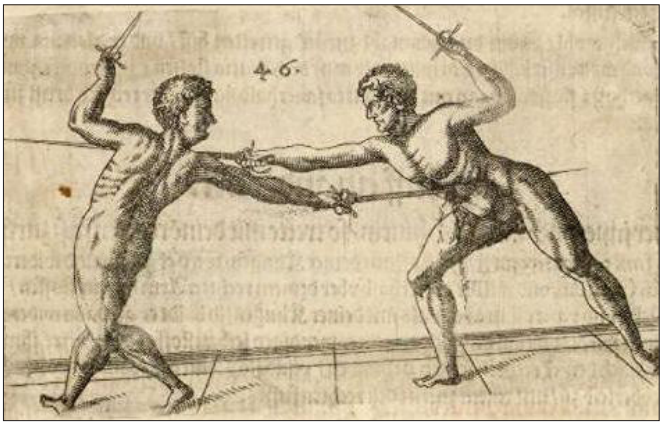
Узврат из преузимања након укрштеног блока

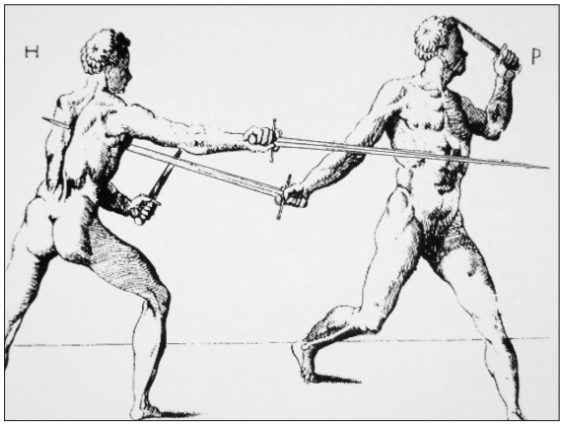
Ескиваже у борби дагом и рапиром

Кад је реч о ескиважама у борби дагом и рапиром ситуација је сложена. Наиме напад рапиром је могуће ескивирати у супротном правцу од линије сечења или бода рапира - али тада се наилази на колегину дагу. Из овог разлога се ескивирање изводи увек на страну даге јер ће рапир због своје дужине пре досећи тело од даге.Бод у ескиважи је најбоље нанети испод руке колеге или између његове даге и рапира јер ће га то збунити у реакцији чиме да реагује.

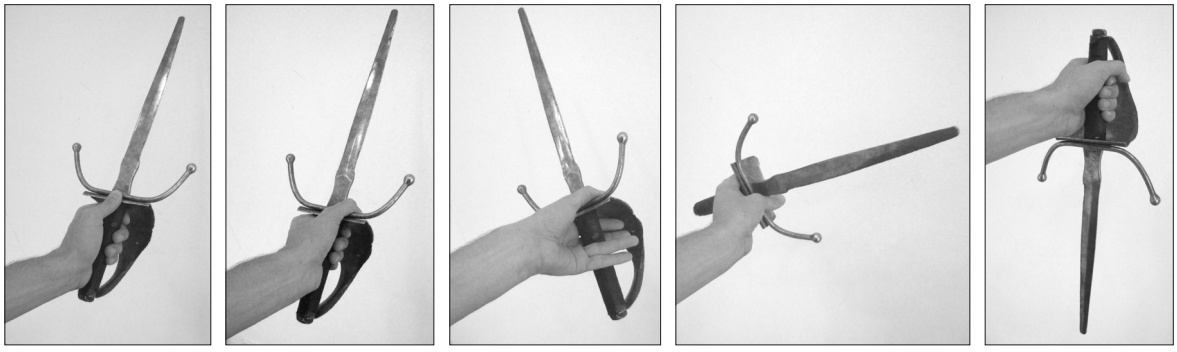

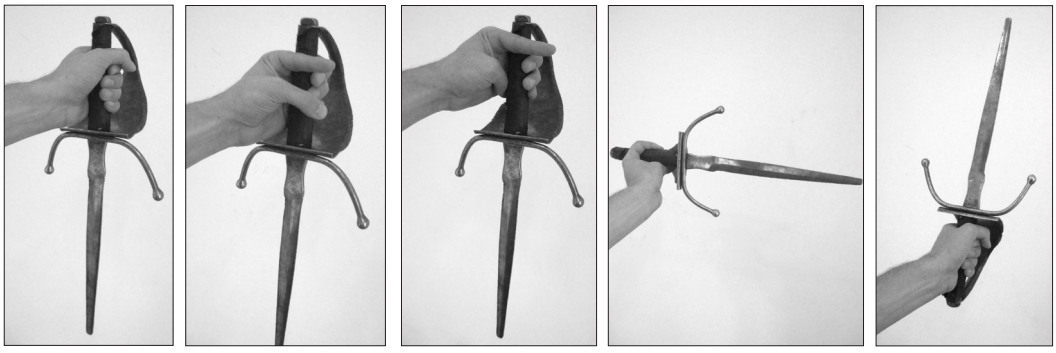
Ескиважа полуокретом и бодом леђа, на страни противникове даге. Тибо, Копен и Агрипа

Ротација сечива даге

Дага се правилно држи палцем према врху, али постоје извесне околности (пре свега блиска борба) у којима се након одбране не узвраћа дагом бодом право већ одозго или одоздо. То је такође и ситуација у којој је потребно нанети бод дагом из окрета или полуокрета у (-) смеру или ситуација у којој је ухваћена подлактица руке која држи дагу. Наиме, сечиво даге се тада ротацијом у шаци поставља из положаја врхом напред у положај врхом горе или доле (као код средњевековог бодежа) чиме се постиже усмерење врха у колегу. Приликом ове радње се, дакле, не врши промена положаја врха ротацијом шаке већ ротацијом даге у шаци.

Ротација даге на доле

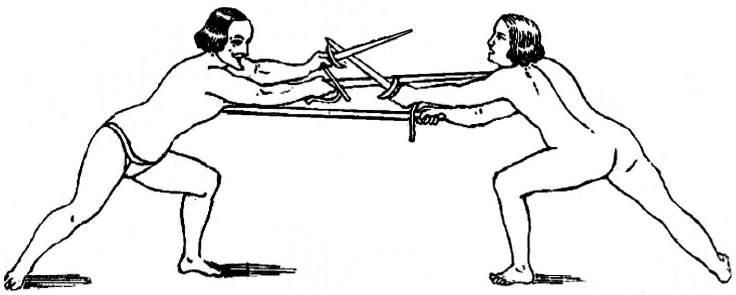

Ротација даге на горе

Разна правила

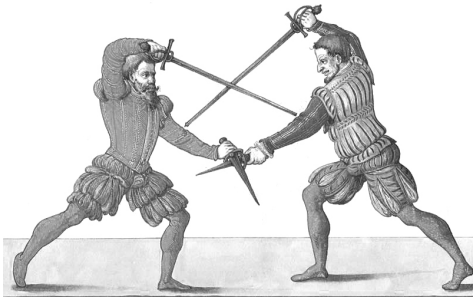
У борби дагом и рапиром се никад не изводи директан напад дагом уколико је колегин рапир слободан пошто дуже сечиво рапира такав напад увек ефикасно елиминише.

Уколико су мачеваоци у ставу **дефанзивне школе** максимално избегавају (као веома ризичну акцију) да контактирају своје даге пошто су тада на дистанци из које рапири истовремено досежу тело и бодом и ударцем. С обзиром да су у том случају даге заузете тада најчешће долази до обостраног поготка (“бод две удовице“) који није у интересу ни једном од мачевалаца.

Бод „две удовице“ код истовремене офанзивне употребе дага

Уколико су, међутим, мачеваоци у ставу **офанзивне школе** они могу изводити напад дагом на дагу и оног тренутка када ступе у контакт дагама тада мачевалац који први одреагује постављањем свога мача у позицију за бод из скраћене дистанце (повучена рука назад, подигнута у I или XI позицију са опозицијом или спуштена у V опозицију) нанеће погодак.

Контакт дага-дага увод у борбу рапиром из скраћене дистанце, Меир, 1542.

– Често се у борби рапиром и дагом изводи варка лажног покушаја хватања дагом колегиног рапира. На ову акцију колега реагује најчешће покушајем обиласка рапиром а то је тренутак када мачевалац који је кренуо у лажни напад дагом финализује свој напад рапиром. Дагом се не изводи батута сечивом а не гард-батманом.

– Једно од најважнијих правила је да и у нападу и у одбрани - увек оно оружје које се тренутно не користи – поставља се врхом према противнику.

– Код отварања или затварања (дагом или рапиром), у нападу, одбрани или узврату, најбоље је поготке пласирати у руке противника.

Додатна упутства за борбу дагом и рапиром

- Необично је важно увежбати (уколико се не изводи симултани напад или симултана одбрана) да током радње рапиром дага остаје мирна и врхом усмерена према колеги спремна да брани тело. Исто важи и за обрнуту ситуацију када је током радње дагом рапир врхом или оштрицом усмерен у колегу и спреман за одбрану или напад (рипосту).

- Борба дагом и рапиром се води подједнако као дистанциона и блиска тј. погоци се наносе са даљине (рапиром) али и из скраћења дистанце (дагом). Из тог разлога се напад изводи час са даљине из одржавања дистанце час са близине из скраћивања дистанце.

- Борба дагом и рапиром захтева окретност, маштовитост, смиреност, пуну концентрацију, просторну слободу и спремност на низ неочекиваних ситуација. Многе акције се завршавају (уколико је изведено симултано парирање) уз ударце раменом, лактом или ногом. Борба рапиром и дагом се може користити и у комбинацији са колегом који је наоружан са рапиром и малим штитом (једно време док мали штит није избачен из употребе ова комбинација је била честа) или у комбинацији рапир-плашт.

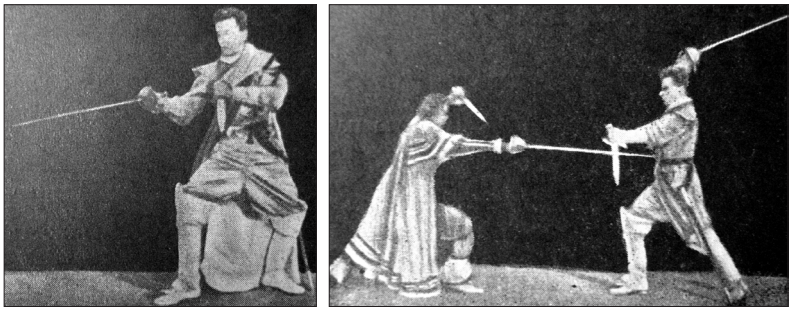

Рапир, дага и мали штит и рапир дага и плашт. Меир, 1542.

Борба нож и рапир

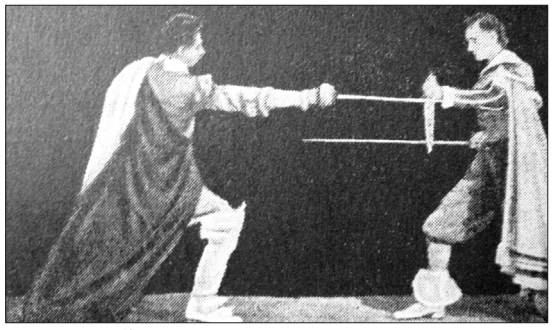
На овај тип борбе ћу се само осврнути пошто исти није био нарочито дуго у употреби (од почетка до средине 17. века) а има неколико специфичности у односу на борбу дага-рапир.

Нож се држи тако да је **дршка** окренута горе а **врх ножа доле** и то тако да је секућа страна ножа окренута према колеги. Рука са ножем (за разлику од даге) је са јако савијеним лактом повучена у назад и скоро да додирује леву страну груди. Ако се стоји са ножем напред (изведена је одбрана или хватање колегиног рапира) рука са рапиром је повучена у назад тако да се његова гарда налази код десног бока. Ако је рапир напред тада се нож налази назад код груди.

Борба нож-рапир: став и хватање колегиног рапира ножем

За разлику од даге код које се напади пласирају бодом право код ножа се пласирају и бодом одозго и са лева на десно или са десна на лево и сечењем широким измасима на лево и на десно или дијагонално одоздо и одозго (рамени бод).

Одбрана ножем од напада рапиром

Хватање и везивање колегиног рапира ножем се изводи али само хоризонтално у лево и десно. Преузимање ножем се исто изводи али тада рука са ножем преузима након одбране рапиром колегин рапир увек без укрштања руку. Код борбе ножем и рапиром се избегавају укрштања сечива и укрштања руку. Зато што нож нема накрсницу за заштиту шаке избегава се извођење одбрана од рапира који напада сечењем тј. нож се користи првенствено за одбрану од бода а рапир за одбрану од сечења. Нож се такође користи и за одбрану од напада колеге ножем. Честа акција која се изводи у овом типу борбе је везивање рапира рапиром да би се могао извести бод ножем.

У борби нож-рапир се веома ефектно изводе фиксирања и разоружавања. Наиме, изведе се одбрана ножем (нпр. од бода 5.) а затим се испушта нож и хвата руком сечиво колегиног рапира након чега се изводи напад својим рапиром или разоружавање полугама.

*

Све изложене техничке радње употребе даге и мача у мачевању се уче и увежбавају коришћењем низа практичних вежби које врстом, редом, динамиком и методологијом извођења једине обезбеђују успешност њиховог правилног савладавања и примене. Пошто наведене активности нису предмет књиге пред вама на њих се нећу овде посебно освртати јер се том темом издвојено бавим у "Техничком практикуму класичног мачевања".

